www.codul.ro

CITIȚI „DREPTATEA", TRIBUNĂ DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA COMUNISMULUI !

Director
PAUL LĂZĂRESCU

Redacția și Administrația
Fără sedii

Cont virament la BNR Succursala Municipiului București nr. 45.10.50.11.0600

4 pagini — 2 lei

Dreptatea

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC
creștin și democrat

ANUL XXII

(Seria a IV-a nr. 198)

MARȚI

2 octombrie 1990

Societatea noastră civilă

Retorica patriotismului

Se pare că trăim o nouă perioadă în care discursul patriotic tulbură conștiințe și asumă atîtea atitudini. Identitatea noastră la nivel social e căutată și în această dimensiune etnică, domeniu al imponderabilului, iar infruntarea politică nu se sfiește defel să devină o infruntare între patrioți și... trădători de țară. Firește, patrioții sînt cei care-i nominalizează pe trădătorii de neam, pe „vînduți", fiindcă astfel ei, primii, nu s-ar pune la identifica drept... patrioți.

Sosse astfel, lucrurile se simplifică în mod rizibil. Dar, cel puțin la suprafață, există destul dintre semenii noștri care iau atitudine sinceră, interesată ?...) la modul acesta transant, categoric. În același timp însă, mulți dintre noi ne căutăm o cale de exprimare a apartenenței eului nostru la o comunitate etnică în felul acesta al afirmării unei retorici a sentimentului patriotic. Cei mai mulți o fac onest și o insotesc de faptă, fie că sînt oameni simpli, fie că sînt intelectuali și în acest din urmă caz exprimarea are toate darurile complicației și simbolului... și bine, în fata unor asemenea manifestări cinstite, corecte sau nu gramatical, e greu să spui ceva. Tîndcă ele reprezintă o realitate a simțirii omenești. Devii bănuitor doar atunci cînd dispare măsura rostirii, iar legea e negată și cînd în fata ta se înființează eroi și lui Caragiale, un Catavencu, de pildă, trăind în veac atomic, dar ceva mai canalie, sau, cînd mai aproape de noi în timp, simți cum într-un fel ciudat, își recapătă chip un discurs stiut și atît de prezent cu un an sau doi în urmă, dar și atît de compromis. Bănuielile cresc și mai mult cînd discursul sau discursurile acestea au o anumită agresivitate și suferă de o prea mare vizibilă, vrînd cu orice chip să identifice mereu „vînzătorii de țară" din cauza cărora ne merge rău... Istoria ne ajută în această privință, nu ?... Doar am învățat că atîția au trădat pentru interesele lor !... E de presupus că și contemporani de-ai noștri se vînd ca și aceia pentru lucruri lumești...

Că au fost cazuri de trădare și că vor mai fi nu

ADI TATARU

(Continuare în pag. 2)

PĂMÂNTUL pe veșnicie ȚĂRANILOR

(Pagina a 3-a)

A se păstra la loc închis, întunecos și rece

S-a isprăvit, spun naivii, și cacialmaua prăfuită a comunismului de tip Ceausescu. Știm acum, cu toții ce experiență dictatorială ne mai așteaptă. Puterea e ca un personaj urmuzian : un eloc metalic grefat pe un stomac nesătios și plin de capricii. Se pare că e, mereu și oricum, stalonică în confuzie, ambiții și iresponsabilitate. Cel puțin cînd pretinde că e centrul vital al societății. Și noile (vechi) prerogative ministeriale, politice, sociale (deci felul în care se manifestă puterea pe care, în majoritate zdrobitoare, am meritat-o) se întemeiază tot pe orgoliul că statul (și implicit partidul majoritar) cunoaște mai bine ce avem nevoie.

Patruzeci și cinci de ani de continuitate nestrămutată... plus opt luni... În care puterea ne-a torpilat cu conserve expirate, dulcegării editoriale și revoluții cultural-balcanice. În care ni s-a propus mereu exemplul castrator al subculturilor de echipă. Sentimentul coreean al ființei...

Se vorbește într-atît despre antropositilistică (Iuri Lotman), încît să mi se permită să spun că evenimentele însesi pot suporta analize de acest fel. S-ar putea alcătui, asadar, o gramatică și o retorică a fiecărei epoci istorice. Căci savoarea stilistică a vremurilor, retorica acelor — închegă sintaxa multietajată a civilizației, fără cei care conduce de la nivel supramundan, acest text istoric („sintaxierul", „retorul", în cazul nostru ocultele puteri care se ocupă cu scenarii istorice), va relace, în palimpsest, fantele pînă cînd vei începe să te îndoiești că ai participat la ele. Cineva trebuie să albă grilă și de biata simbolică a epocii — s-o impună, s-o cultive... Va începe cu eroizări patetice, cu adevăruri parțiale, va continua cu iminentul recurs la unitate, și nici nu-ți mai dai seama cînd s-a strîns iar cerul puterii în jurul societății, paralizînd-o cu promisiuni de liniște și echilibru. Societatea este constrînsă la un lexicon pe care puterea îl controlează sau îl generează.

Se pare că, prin sirguință, putem lumina stratigrafia epocii pe care-o parcurgem, făcînd, practic, inutile glosarile pe marginea fiecărui palier sedimentar. O bună bucată de vreme, epoca nouă preia vechile instituții și vechile strategii organizatorice, infuzînd încet-încet, pentru a nu stîrni susceptibilitatea publică, noile metode, noile obsesii, noile reverii... Asta, cînd dorește cu orice preț noutatea. Cînd dorește, chiar cu prețul propriei dezintegrări să-și emancipeze electoratul. Și nu numai... Regresul moral și economic al perioadei prin care trecem nu poate fi vindecat decît în cazul în care sintaxierul va consimți să abdice și să-și trădeze secretele, chiar dacă ele vor provoca destabilizarea liniștii sepulcrale pe care aceeași majoritate (din prudență ? din teamă ? din bunăcredință ?) puterea pare a ne-o impune.

În ciuda acestor evidențe, toate-s vechi și nouă toate. Alte măști, aceeași piesă. Doar că eu, exponent, desigur, nereprezentativ al publicului aș avea de făcut cîteva întîmplări de care, fiind cont că există un coeficient de risc ce mărerea mea să fie și a altora.

Astfel că :

— ne-am plictisit să fim luați drept credulii care nu pot surprinde sub o formă tracătoare, același înțeles. Căci, își imaginează unii că, schimbînd formele de represiune sau de conducere (puterea actuală le cam confundă), ne vor da sentimentul unei noi limbi (la care subscriem în majoritate de peste 80%), chiar dacă nimic din obsesia vechiului nu s-a schimbat. Însă maturizarea prin sînge (să nu uităm că Revoluția anticomunistă a fost zdrumnită de trădarea ?) este atestată și legitimată de o întreagă istorie a mentalităților drent cel mai grav pact cu destinul (Frazer, Eliade...) Pentru a stabili o comunicare lipsită de paraziți și patetică, puterea a instaurat, încă de la începutul instaurării ei, un lexic al tabu-urilor, idiosincrazilor sau idolilor : jertfe, flori, copii, eroizat tineret — rezervîndu-și dreptul de a corecta sau adnota lista de simboluri în cîteva rînduri (s-a vorbit despre un terorism „verbal" într-un document oficial de la începutul lui ianuarie, „s-a făcut apel la populație" pentru o delațiune generalizată, la mijlocul lui iunie). Semn că cel mai mare set de anarhie rămîne

SORIN ȘERB

(Continuare în pag. 2)

OLT – o experiență ratată

Este vremea bilanțului general agricol în acest an. Concluziile în legătură cu experimentul „500 mp. și de restul C.A.P." pot fi trase deja și sînt triste. „Restul C.A.P." a fost pămîntul nimănui. Nici îngrijit, nici recoltat la timp și devastat prin furturi, aceasta fiind forma predominantă de stringere a recoltei. Convingerea prefecturii Olt este formată : „Restul C.A.P." trebuie desființat. Mai trebuie găsiți înlocuitorii. Populația județului Olt este 550.000 de locuitori din care 330 000 sînt legați de zonele urbane și 226 000 de cele rurale. Sigur, mulți dintre cei 330 000 sînt navetiști, avînd domiciliul în comune. Dar nu se poate conta pe ei pentru o activitate agricolă organizată. Suprafața agricolă a județului este de 390 000 ha din care 88 000 repartizate populației, 232 000 rămase în C.A.P. și 70 000 în unități de stat inclusiv stațiuni de cercetări. Distribuind și cele 232 000 ha la cei 226 000 locuitori rezultă cca. 1,4 ha/persoană, adică 4—5 ha/familie, o suprafață mare pe care nu o pot munci fără a dispune de utilaje corespunzătoare, pentru procurarea cărora oamenii nu dispun de bani. Deși rezultatele obținute în C.A.P. în acest an sînt incomparabil inferioare celor din gospodăriile populației, distribuirea întregii suprafete către populație nu poate fi făcută fără o soluție pe care trebuie să o stabilească guvernul privind dotarea cu utilaje a gospodăriilor particulare. Nerezolvarea acestei probleme, prelungește agonia în care a intrat terenul din C.A.P. rămas de fapt al nimănui. Problemele alimentare nu vor întîrzia să apară și primii afectați vor fi locatarii orașelor a căror aprovizionare trebuie făcută de la fondul de stat a cărui constituire nu s-a prea făcut.

În cifre, realizările agricole ale județului Olt sînt cele menționate mai jos, mult inferioare celor din anul trecut care însă n-au avut nici o legătură cu realitatea :

Grîu — A fost cultivat pe cca. 100 000 ha ; s-a obținut o producție medie pe total sectoare (de stat, C.A.P., loturi particulare) de 3934 kg/ha ; cca. 70 000 t au fost obținute pe loturile în folosință : cca. 60 000 t s-au dat ca retribuție pentru munca prestată în C.A.P. A fost livrat la fondul de stat cca. 2 100 t. A fost asigurat necesarul pentru însămînțare.

Orz — S-a cultivat pe cca. 80 000 ha ; s-a obținut o producție medie pe total sectoare de 4 170 kg/ha ; s-a asigurat necesarul pentru însămînțare ; nu asigură necesarul județului pentru sectorul zootehnic.

Porumbul — S-a cultivat pe cca. 113 000 ha. Producția medie pe total sectoare este de 2000 kg/ha (boabe). Ponderea în suprafață au avut-o gospodăriile populației în care pe porțiunile irigate și bine îngrijite s-au obținut și recolte de 10 000 kg boabe la ha.

Floarea soarelui — A fost cultivată pe 24 000 ha în zonă neirigată ; producția medie 1340 kg/ha ; cultura a fost puternic afectată de secetă și de lipsa de îngrijire. Nu va asigura necesarul pentru consumul propriu al județului de ulei, nici fondul de seminte pentru cultura din anul viitor.

Sfecla de zahăr — A fost cultivată pe 9 000 ha ; cu 3 000 mai puțin față de anul precedent. Deși a fost cultivată în zona irigată, recolta este departe de a avea vreo tangență cu performanța. S-a obținut o producție medie de 20 t/ha. În județ sînt două fabrici de zahăr, La Caracal și Drăgănești. Cea de la Drăgănești, a cărei construcție s-a terminat de numai 1 an, amplasată pe unul dintre cele mai bune și productive suprafețe de teren a localității, nu va funcționa nici în acest an. Nu va avea materie primă și va sta în conservare. Necesarul de zahăr al județului nu poate fi asigurat. Pentru a se face față cererii crescînde de zahăr, acest produs a fost deja raționalizat și se distribuie pe bază de „invitație".

Producția legumicolă a fost foarte bună la populație și slabă în C.A.P.-uri. În unele chiar s-a degradat complet din lipsă de îngrijire, ca de exemplu în comuna Dranovăț. Pe cîmp mai sînt de recoltat cca. 10 000 t roșii, 2 400 t pepeni, 3 200 t ardeioase, 2200 t ceapă și altele. Recoltarea lor este aproape imposibilă. Nu are cine să o facă. Elevii, nu mai este la modă să fie aduși în cîmp ; armata are alte probleme ; din întreprinderi nu se mai scot oameni. Atenția țăranilor s-a mutat spre loturile personale. Și-au planat vii, și-au construit hambare, și-au curățat și consolidat poduri rămase goale de ani de zile, și-au reamenajat curțile să poată intra în ele cărute, și-au construit case. Țăranii nu au stat degeaba. Muncesc chiar mai mult decît înainte dar, pe cîmpul rămas în posesia C.A.P.-urilor vin tîrziu la lucru și pleacă devreme. Acestea nu au nici o șansă de supraviețuire în aceste condiții și de altfel, la nivelul localităților sînt tot mai puțini cei care mai trag de ele ca să le țină. Metoda practicată de conducere a convingerii „îl așteaptă pe oameni cu sacul de bani în cîmp" să le plătească munca depusă, nu mai este eficientă ; și în țară ziua are tot 24 de ore.

În altă ordine de idei, anul agricol a fost extrem de secetos ; precipitații cca. 150 mm. În plus în zonele cu irigații, nu s-a mai irigat. N-au fost nici oameni suficienți pentru această activitate și într-o primă fază a „democratizării" nu s-a mai acordat nici o atenție echipamentului pentru irigat ; tevile au dispărut. Unde a existat „posibilitatea" apa a fost întrebuințată pentru irigare în brazdă, fapt ce a scăzut prestanța în sistem, și evident acesta a devenit inoperant. Campania de toamnă este întîrziată fără de sezon. Terenul este extrem de uscat și imolică lucrări suplimentare pentru a putea fi însămînțat. Motorina este asigurată, dar lipsesc uleiurile, curelele și piesele de schimb ; utilajele noi contractate nu au fost livrate. Se dispune însă de întregul necesar de seminte pe specii și soiuri. Au fost însămînțate cca. 174 000 ha.

Referitor la sectorul zootehnic, rezultatele obținute în acest an au fost superioare celor din anul trecut. Livrările de carne la fondul de stat au fost de 13 550 t (există excedent de carne de vită în județ), lapte de vacă 302 000 hl, ouă, pentru consum 230 milioane bucăți. Au fost livrate ouă și pentru fabricile de pîine și concentrate spre a fi utilizate în hrana animalelor.

Baza furajeră pentru animalele din C.A.P. este însă ca și inexistentă. Pe măsură ce era recoltată se „volatiliza" din cîmp. Aceste animale, care nu mai pot fi întreținute, se are în vedere a fi scoase spre vînzare la populație.

Județul Olt are asigurate resursele, cu excepțiile de la menționate pentru alimentarea populației proprii. Un fenomen neplăcut constatat în județ este mentinerea solicitării mari de pîine din partea locuitorilor din mediul rural, care mai vin încă să-și cumpere pîine din oraș, deși au din ce să și-o producă. Explicația este găsită în lipsa morilor pentru măcinare, a combustibililor la brutării, a droldiei. Se urmărește redresarea acestei situații și în același timp o angajare mai mare a noilor conduceri din comună pentru rezolvarea problemelor populației proprii.

DUMITRU NICODIM

„5000 de metri pătrați și de restul C.A.P."

Ce mai face, ce mai spune planeta

(Pagina a 4-a)

„Nimic nou sub soare"

În cîteva scurte secvențe televizate zilele trecute l-am văzut pe dl. prim-ministru Petre Roman supărat și l-am auzit plîngîndu-se de încetinela aplicării hotărîrilor guvernului. Dl. prim-ministru afirma chiar că, fiind prea mare corupția, libera inițiativă e frînată în chip îngrijorător. Că lucrurile stau astfel știm cu toții și se bucură că și ministrii știți știu, dar ne întristează faptul că încă nu se găsesc soluțiile care să scoată reforma din impas. Nu pentru că acele soluții nu ar exista, ci pentru că ele sînt la îndemînă și se ocolește drumul simplu și drept. Prefecții și primarii sînt niște guvern. Dacă aceștia nu-și fac datoria, trebuie schimbați și văzute cauzele pentru care frînează măsurile decise de la centru. Care pot fi incompetența, lipsa de dorință de cooperare cu guvernul, sabotarea activității guvernamentale. Oricum, important e că dl. prim-ministru a lăsat să auzim și el o parte din nemulțumirile d-sale. Pînă aici e parte pozitivă. Ne amintim bună că și N. Ceausescu avea din cînd în cînd obiceiul să spună lucruri adevărate, în ace fel încît noi și zicem „săracu', el ar vrea să fie bine, da' nu e informat și pe deasupra colaboratorii nu-și fac datoria". Întîi de toate, calitățile oricărui conducător, de la mic la mare, trebuie să o cuprindă și pe aceea a științei formării echipei de colaboratori. Nu există scuza nepriceperii subalternilor, căci aceștia, nepricepuții sau răuvoitorii, pot fi schimbați sau trecuți în muncile la care se pricep. Tot N. Ceausescu avea și obiceiul de a purcede uneori prin diferite sectoare de interes și să schimbe ici colo directorași, șefi mărunți la urma urmelor, fapt ce nu influența cu nimic situația (lasă că el „rotea" cadrele și la vîrf și tot nu se schimba nimic !). Și dl. Petre Roman a decis destituirea cîtorva directori, deși credem noi că metodele trebuie schimbate. Nu se convoacă ședință de guvern pentru a destitui un șef comercial local. Acesta ar fi trebuit înlocuit de șefii săi ierarhici, astfel ca o asemenea chestiune să ajungă la guvern gata rezolvată. Sau să nu ajungă deloc ! Există județe în țară care-și contestă prefecții, iar guvernul se face a nu auzi. Or, în asemenea situație, nu trebuie să ne mire că primul ministru va ajunge să îndeplinească atribuții de primar comunal.

VIOREL ȘTIRBU

Guvernarea fesenistă

continuă să se mențină pe poziție. Să pasezi pisica moartă din curtea ta peste gardul vecinului, după vechiul sistem, să arunci vina incompetenței tale pe „destabilizatori", categorie largită în care încap în devălmășie partide de opoziție, foști și actuali dizidenți, studenți, intelectuali nealiniați, și chiar „agenturi străine", este o manevră care poate înșela o dată, dar nu atunci cînd se repetă ori de cîte ori este nevoie de un țap ispășitor, sau mai degrabă de un miel care să ia asupra lui toate păcatele puterii.

Toate „libertățile" acordate într-un mod cît mai vădit generos nu au constat de fapt decît în a zbrobi un număr restrîns de legi aberante, și anume a acelor legi care frînau banul simț elementar dezastrul economic, el marasmul psihologic în care a împins populația țării. Promițînd liniște și stabilitate, adică exact ceea ce stia că nu va putea asigura, guvernul FSN-nist se confruntă astăzi cu o criză economică și socială acută pe care, doar cu promisiuni și zîmbete, nu o poate rezolva. Încrezător în steaua sa norocoasă, guvernul

Libertatea de a fugi

Nimeni nu și-a imaginat în decembrie că, imediat, începînd chiar de a doua zi, vom uita noi toate „splendorile revoluției", ștergîndu-se urmele deșalelor dintre sat și oraș, dintre est și vest. Și nimeni n-a crezut atunci că după numai nouă luni totul va fi cu mai înainte, ba poate și mai și : promisiuni și plăcuri mărețe — rații de zahăr și rațiri zoale ; program liberal de guvernare — pancarte din epoca „odioasei" ; echipă guvernamentală democrată — încă o haină pînă pe noi împotriva frigului. Pînă și salamul, produs alimentar atît de controversat, și ridicat la rang de simbol patriotic și partizan la durerile țării, a revenit un miraj. Primul ministru declară, fără să menționeze cotele aferente că pieile, mai pline, carne e din belșug, „chiar în trei sortimente", dar lipsesc măcelarii, oamenii care „lansează chiar în sînge". E același lucru cu a cînta și a spunea cînd ochii era identică : „nu avem cotele zonii comerciale". Cum ar fi procedat pînă în ziua cînd carne era, dar măcelari nu, rămîne încă o enigmă alături de cele multe de care ne-am obișnuit lucrînd cu volatilizarea

În sinteză, cel mai grav asemănă al guvernării fesenizate, de la decembrie, căci în decembrie a început și s-a continuat în mai, cu altă ocazie, dar în aceeași formă, la „Mineriadă", rămîne nu

COMUNICAT

În ziua de 29 septembrie 1990, la sediul central al P.N.Ț.-c.d. din bd. Republicii nr. 34, a avut loc o întîlnire între reprezentanții organizațiilor de tineret din municipiul București ale Partidului Național Țărănesc-creștin și democrat, Partidul Național Liberal și Partidul Ecologist Român.

În urma analizei situației politice actuale se apreciază ca fiind necesară extinderea dialogului și cu alte organizații de tineret în vederea constituirii Forumului Democratic Antitotalitar al Tineretului din București în spiritul Proclamației de la Cluj și al Proclamației de la Timișoara.

Organizația Tineretului P.N.Ț.-c.d.
Organizația Tineretului P.N.L.
Organizația Tineretului P.E.R.

Rezolvarea problemelor studenților și elevilor

Reprezentanții organizațiilor de tineret ai P.N.L., P.N.Ț.-c.d. și P.E.R., întruniți simbătă, 29 septembrie 1990 la sediul central al P.N.Ț.-c.d., dezaprobă lipsa de preocupare din partea forurilor în drept, față de rezolvarea problemelor elevilor și studenților (cazarea studenților la începutul anului universitar, folosirea materialului didactic distrus de mineri, programul în patru schimburi în școli cu „ore" de 35 de minute, lipsa manualelor școlare etc.)

Panică la metrou

Simbătă 29.09.1990 în jurul orei 14 a avut loc un grav accident la unu dintre garniturile de metrou între stațiile Armata Poporului și Păcii. La unul din vagoanele metroului au explodat bateriile de acumulatori inundînd tunelul cu fum și vapori toxici de acid sulfuric. Garnitura s-a oprit la jumătatea distanței de cca 3 km dintre cele două stații, curentul a fost întrerupt, explozile s-au extins și la celelalte vagoane. Ușile au fost deschise și cei peste 100 de pasageri între care bătrîni, femei și copii au coborît, încercînd să ajungă pe jos la una din cele două stații, prin beznă și gaze. Panica era de nedescris, mulți au rămas căzuți între traverse pînă cînd au intervenit, la cea 30 min. pompierii. După alte 15 min. au apărut salvările. Nu s-au înregistrat morți.

N. DUMITRU

Să ne cunoaștem și să ne prețuim adevăratele valori

Villalba este un orășel situat la circa 50 km la N de Madrid, la poalele Sierre de Guadarrama. La orizont se profilează Escorialul, austera reședință-necropolă a suveranilor spanioli, precum și grandiosul monument de la Valle de los Caidos, ridicat în memoria celor căzuți în războiul civil din 1936—1939. Sub aceeași măreață cupolă se odihnesc alți comuniști și naționaliști, Primo de Rivera și Franco. În acest colț al Peninsulei Iberice trăiește și creează unul dintre marii noștri contemporani, mesager al spiritului românesc la celălalt capăt al continentului european — scriitorul Vintilă Horia.

Participarea mea la cel de-al XVII-lea Congres mondial de științe istorice, care a avut loc în această vară la Madrid mi-a prilejuit, într-o dimineață însorită, o escapadă la Escorial, unde distinsul cărturar, tocmai ținea niște prelegeri de filosofie. A acceptat cu multă amabilitate să ne întîlnim, ceea ce mi-a prilejuit cîteva ore în compania marelui om de cultură. Decenii îndelungate noi, românii, am fost privați de opera și de eforturile culturale ale unor conștiinți de excepție care trăiau în exil. Și este într-adevăr, vorba de exil pentru majoritatea românilor din străinătate care nu au mai putut suporta compromisul cu regimul comunist din România — în ciuda insinuărilor rău voitoare apărute în presa de o anumită orientare. Vintilă Horia, laureat în 1960 al premiului Goncourt, este unul dintre românii celebri în

Întîlnire cu Vintilă Horia

cident, alături de Eugen Ionescu, Mircea Eliade, Emil Cioran, Stéphane Lupasco. Este unul din spiritele care neamul românesc se inserează în concertul culturii universale contemporane. Spre deosebire de marii scriitori români exilați, pe care tocmai i-am numit, Vintilă Horia nu a fost deloc publicat în România după cel de-al doilea război mondial, ceea ce a făcut din el un creator destul de puțin cunoscut marelui public român.

Născut în 1915 la Segarcea (Dolj), Vintilă Horia (pe numele său adevărat Vintilă Caftangioglu) a fost atașat de presă și cultural la Roma și Viena în perioada 1940—1944. Prizonier în campusurile de concentrare de la Krummhübel și Maria Pfarr între anii 1944—1945, în mai 1945 a fost eliberat de trupe engleze, alegîndu-și exilul. După trei ani, petrecuți în Italia (1945—1948), în apropiere de Roma, scriitor Giovanni Papini, Vintilă Horia emigrează în Argentina, stabilindu-se la Buenos Aires (1948—1953). În primăvara anului 1953 se întoarce în Europa, la Madrid, unde obține o bursă a Institutului de Cultură Hispanică și publică la Paris romanul său de succes Dumnezeu s-a răzgîndit (1960) și se exilă în Spania pînă în 1968, cînd se întoarce la Madrid. De-a lungul grăbărilor sale Vintilă Horia funcționează ca lector de literatură română la Facultatea de Filosofie și Litere a Universității din Buenos Aires, de literatură universală contemporană la Madrid. Desfășoară o deosebită activitate de conferențiar la universități din Spania, Italia, Germania federală etc. Numeroase proiecte ale sale sînt închise în cărți ale de sertar, pe care nu a uitat-o nici o clipă.

Spre deosebire de marile noastre, aceștia au de limbă franceză dintre cele două războaie, contesa Anna de Noailles sau ortodoxa Martha

MIHAI SORIN RĂDULESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

Paul Goma: „GHERLA"

„Dar la rusi, toti cei care scriu carte depun mărturie si numai asa a ieșit «Arhipelagul Gulag». Dacă Soljenițin ar fi trait în România n-ar fi avut de unde să-și adune materia-lul, pentru că sertarele românilor sînt goale" — spunea Goma într-un interviu publicat de revista „22", nr. 30, Cuvinte care se constituie într-un imperativ: acela de a depune mărturie asupra felului în care comunismul, adus de tancurile sovietice, și-a desăvîrșit instalarea în România prin aruncarea în închisori a sute de mii de oponenți reali sau posibili. Așa s-au născut **„Paimile după Pitești"**, care va vedea în curînd lumina tiparului și în România, și **„Gherla"** — înainte de toate **un document**. „Sînt mărturii și nici nu au ambiția să fie altceva decît mărturii (...). Sînt **documente** pe care nu poți, nu-ți voie să le ignori, să le iei în rîs" (p. 14).

Deși aparent un interviu, „Gherla" nu este un element de paratextualitate (Genette) care ar putea fi „seuil" semnificativ către cititorul care ar urma să intre în contact cu opera propriu-zisă abia după parcurgerea acestui **„seuil"**, ea este **un text** — brutal și plin de semnificații. Un text incitînd permanent, biciuindu-i receptorului simțul estetic la un loc cu cel de justiție, confortul lecturii ca și, în mod egal, perspicacitatea și atenția, căci scriitorul își organizează mărturisirea ca pe un dialog din care lipsesc întrebările. În acest context, cititorul e obligat să și le formuleze singur, să participe, să creeze simultan cu actul de receptare propriu-zisă. De altfel, răspunsurile însele se organizează după o strategie anume: începe prin a povesti bătaia barbară pe care naratorul-erou a încasat-o cu două zile înainte de liberare, pentru a continua cu prezentarea altor secvențe care la rîndul lor duc la altele, care și ele au nevoie de precizări suplimentare, pentru a reveni ciclic cu ceea ce promisese la început că va povesti. Demersul acesta nu este doar unul stilistic, ci și unul al conținutului căci, la sfîrșitul mărturiei, imaginea asupra închisorii Gherla este completă. Experiența „Gherla" ulterioară, cronologic, celei de la Pitești, în care „reeducarea", „banditilor" reușea aproape totdeauna, pare mai blîndă și, în orice caz, efectul asupra deținutului e departe de a fi obținut: Goma e unul dintre cei care les din închisoare nedomesticiți, păstrînd-și, chiar, să le dea celor din jur o lecție de demnitate pentru care-și va lua partea lui de bătăile și de umilință. „Dă-i la cap, 'tu-i candela mă-si! Dă-i la cap, la cap, ăsta-i student, face pe nebunu' cu noi, o-intelectualu', la cap, 'tu-i candela lui d-intelectual!" (p. 22).

Efectul cel mai dramatic pe care frica îl are asupra pușcăriașului e **distrugerea solidarității** — și nu discutăm aici de turnătorii voluntari, ci de acei care, îngroziți, dezumanizați de frică, depun presiuni asupra celui ce-și permite să înfrunte pe reprezentanții puterii oarbe pe cont propriu, pentru ca astfel să nu fie pedepsiți și ei. „Cu ce drept ne bagi în gura lupului? Crezi că numai pe d-ta o să te pedepsească? O să ne rupă oasele la toți fiindcă te-am lăsat să-ți faci de cap" (p. 88). Idealul comunismului a fost acela de a distruge libertatea individuală „de a transforma masa în turmă. „Turmă supusă. O bați, o umilești, dar cînd îi ordoni să înalte osanale celui care-o umilește și o bate, nu se lasă rugată".

Imaginea românului într-o situație-limită, — așa cum se desprinde din paginile „Gherlei", este puțin măgulitoare: **un tip antimioritic**. „Cine-o fi spus că ciobanul român cîntă din fluier. În timpul lui liber? Și că angajează discuții metafizice cu oaia năzdrăvană? Și se gîndește la moarte, senin? Eu n-am văzut asemenea cioban român (p. 194). Trăsăturile definitorii ale spiritului românesc nu sînt deloc în măsură să-i slujească pe sine, ci pe altul: e **„blajin"**, nu e deloc **solidar**. „Pe român cu greu îl convingi (sau nu-l convingi deloc) să intre «în front». Tot ce depășește ograda lui, bătătura lui, nu-l interesează sau îl trezește suspiciunea, teama". Dacă ceea ce i se propune nu e îndreptat direct împotriva lui, **tărăgănează**. „Românul nu se apără — de atacat nici vorbă, și nu de frică, ci tărăgănează". **„Indolenta, dezinteresul** față de ceea ce ar putea fi cunoscut", **„fatalitatea"**. Pentru că, e de părere naratorul, „fiecare slugă își are stăpînul pe care-l merită" (p. 95).

Paradoxala fire românească e pusă în evidență și în interviul din revista „22": „În cartea mea „Gherla" am nefericirea să fiu torturat de doi foști frați Somlea. Erau frații Somlea și frații Pop, de loc din satul Alunis. Ca și din satul Nicula. De ce este satul Nicula cunoscut în lumea întreagă? Este satul giăjarilor care fac icoane pe sticlă. Sat care a dat zugravi de icoane și a alimentat cu gărdieni închisoarea Gherla, încă de pe vremea Mariei Tereza. Deci țăranul român de veacuri venea constiincios la slujbă (și cînd este ardelean este foarte constiincios) și ne bătea cu constiință, ne omora în bătaie; pentru că existau și morți. După aceea se întorcea acasă la nevastă, făcea pentru ea zile-muncă la colhoz și mai zugrăvea și pe sfîntul cutare și pe Maica Domnului". Toate acestea se petrec într-o țară a bunului plac al conducătorilor, o țară în care inovații nu sînt pedepsiți: „O, Dumnezeule Mare. La noi, în România! Să-l pedepsească! Dar cine? Ci-ne?".

Dincolo de atrocitățile pe care Paul Goma are obligația interioară de a le aduce la cunoștință și mai presus de ele, sînt meditațiile naratorului-erou despre **libertate**. Nu întîmplător descoperim, în jurnalele sau mărturiile din închisoare ale marilor noastre spirite, pagini paradoxale care relevă adevăratele dimensiuni interioare ale acestora în totală contradicție cu starea exterioară: Anton Dumitriu descoperă, în recluziune, adevărata dimensiune **a dragostei de patrie**. Noica pe cea **a iertării și generozității**, inclusiv față de proprii călăi, N. Steinhardt descoperă în închisoare dimensiunile **fericirii** etc.

Goma descoperă **sensul libertății**: „Cum să-i ceri românului să aibă simțul libertății, cînd el n-a cunoscut niciodată reala libertate? A avut el vreodată — vorbesc de ceea ce se numește cetățeanul de pe stradă — sentimentul că votul lui, cuvîntul lui, dorința lui sînt luate în seamă, că și el poate schimba, determina ceva? Niciodată. Fiindcă libertatea se însușește treptat, se învață, ca abecedarul, ca o limbă străină, în timp, prin practicarea ei"... (p. 100).

DORA MEZDREA

„DREPTATEA" Biblioteca

RENEGAȚII?

Viitorul țării va fi reprezentat de tinerii de astăzi, tineri cărora le datorăm totul. Ei au fost aceia cărora le-a repugnat cel mai mult sistemul comunist. România se afla sub o uriașă pînză de păianjen, unde cel mai mic zgomot de nemulțumire era sugrumat fără ca el să ajungă să facă vreun ecou. Totul era supravegheat și controlat. Ce anume trebuia controlat? Ce interese trebuiau apărate? Cele personale, ale oamenilor simpli recrutați în vechile structuri p.c.r. — ale lingăilor și molfăitorilor cărora le era teamă ca pozițiile lor și ceea ce ei agoniseau prin necinste să nu se piardă. Simptomele tilharului ce nu poate să doarmă liniștit în urma fărădelegilor săvîrșite. Pălejenii plini de un sadism barbar, nesătui și infometați capabili a se deda la cele mai murdare crime, numai pentru a-și promova interesele...

Cea mai mare greșeală, dacă o pot numi așa a comunistilor a fost aceea de a nu lua în calcul tineretul — chiar și pe proprii lor copii — și ideile lui.

Tînăra generație din care o parte, așa cum susținea cineva a fost „condamnată să se nască" îndemnată parcă de instinctul de conservare al speciei umane, așa cum știm cu toții, tocmai această generație a fost practic esența Revoluției din decembrie — a nu se confunda cu lovitura de stat — unde tinerii au strigat tare și răspicat „Jos comunismul". Lozincile scrise pe clădiri și garduri stau drept mărturie a scopului și cauzei Revoluției.

Constatăm cu stupoare că acum cînd liniștea s-a restabilit (liniștea cui?) aceste lozinci au fost „rase" de pe ziduri, cu precădere tocmai acelea cu „Jos comunismul". Și pe bună dreptate de ce Jos comunismul cînd el, această structură se află încă „sus" și trăze cu dinții ca să se mențină.

Au trecut 9 luni de la Revoluție și în fiecare luptei pentru putere tinerii au fost uitați și marginalizați. Ce s-a făcut pentru ca ei, acești tineri, să poată beneficia de anumite drepturi, să simtă că Revoluția de fapt le aparține? Că sîngele vărsat în decembrie, spălat de comuniști pentru a nu exista dovezi asupra crimei săvîrșite și după aceea alt sînge vărsat, nu a fost în zadar. Răspunsul este simplu...

Pe cine doare acum că mii de tineri, elevi, studenți nu au manuale după care să învețe, nu sînt profesori care să le predea și în acest sens situația este tragică mai ales în mediul rural unde practic sînt școli în care lipsa de profesori este totală?

Pe cine doare că la ora actuală tinerii, foarte mulți dintre ei, nu au unde să muncească, în măsura calificării lor? Ce spun acești tineri cînd sînt nevoiți să se îmbrace de la bisniță sau din magazinele care vînd numai în valută? De unde să procure ei și nu numai ei valută? Poate că și aceasta ar fi una dintre explicațiile la faptul că în momentul actual există o mare „scurgere" de tineri spre vest.

Oare chiar să fim ultima țară din lume în care atenția acordată tinerei generații — care ne va reprezenta peste ani — să fie pe ultimul loc sau deloc?

Domnilor conducători ai țării noastre, ar trebui să țineți cont de toate acestea, să puneți problema tinerilor pe primul plan, dacă vreți ca să înlăturați repulsia acestora față de trecutul zbuciumat. Acești tineri ași cum sînt ei, cu defecte și calități, reprezintă de fapt starea noastră. Și în nici un caz ei nu pot fi renegați!

MARIAN DINU

T.V.R. și podurile de la Cernavodă

Nu este în intenția mea de a contesta ziua de 26 septembrie anunțată de T.V.R. în cadrul emisiunii **„Actualități"** din amintita dată, ca fiind ziua inaugurării lucrărilor la podul de peste Dunăre de la Cernavodă. Dar fiindcă veni vorba, transcriem textul documentului închis în tubul de sticlă inclus împreună cu toate monedele române din vremea aceea, într-una din pietrele aparținînd unui rînd situat la 2,20 m sub nivelul etajului din zidăria culeii mal sting (cu care s-a început execuția lucrărilor), cu ocazia solemnității punerii pietrei fundamentale **în ziua de 9 octombrie 1890.**

NOI, CAROL I.

„Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României. Aducem la știința tuturora cele ce urmează:

Războiul, purtat în anii de la 1877 pînă la 1878, de viteții României pe cîmpiile Bulgariei, întins'a hotarele țării noastre peste tărmul drept al Dunării și făcut'a Regatul României stăpîn la Marea Neagră, întrupîndu-i Dobrogea.

De atunci necontenit pironită ne-a fost gîndirea la această provincie însă măretul Danubiu Ne-a oprit și Ne oprește să dăm litoralului Mărei Negre și porturilor lui viața și dezvoltarea trebuincioasă pentru prosperitatea economică a țării.

Numai construcțiunea unui pod peste Dunăre înlătura-reazăă aceste piedici.

Corpurile noastre legiuitoare, încălzite de focul nestins al iubirei de țară, au hotărît în anul 1883 construirea acestui pod și Noi am sancționat în același an patriotica lor hotărîre.

Azi inginerii români clădesc podul.

Nu vor trece decît cîțiva ani și săvîrșită va fi grandioasa lucrare, un monument care va transmite urmașilor noștri și generațiunilor viitoare dovadă de puterea de viață, patriotismul și hărnicia României actuale.

Fie ca această măreață lucrare să sporească prosperitatea și gloria scumpei noastre țări, fie ca prin ea să se strîngă legăturile care unesc Dobrogea de patria mumă, fie ca porturile ei să ajungă la o splendoare vrednică de solicitudinea ce le poartă Țara.

Prețuind așa valoarea podului peste Dunăre la Cernavodă, hotărît-am să se rînduiască în prezența Mea, a Principelui Ferdinand, Moștenitorul presumtiv al Coroanei, a Ministrilor, care se află la cîrma Țării, piatra fundamentală în zidăria, care formează cel dintîi picior al podului peste tărmul sting al Dunării.

Acest document comemorativ s'a semnat de Noi în două exemplare, cari s'au investit cu sigiliul Statului.

Un exemplar, însoțit de monetele corente, se va îngropa de Noi în piatra fundamentală în ziua **a noua a lunei Octombrie 1890** de la nașterea Mîntuitorului, în al 25-lea an al Domniei Noastre și al 10-lea de la înființarea Regatului României; cel de-al doilea exemplar se va păstra în Arhivele statului".

Intrucît în cadrul emisiunii amintite a fost anunțat și anul inaugurării podului construit peste Dunăre la Cernavodă, menționăm că acest eveniment a avut loc în ziua de 14 septembrie 1895 după ce Regele a bătut cel din urmă nit al podului cu care ocazie a fost închis în culeea mal drept a podului, documentul comemorativ".

DUMITRU NICODIM

În memoria eroilor neamului

În memoria glorioaselor bătălii de la Mărăști, Mărășești și Oituz, cu 73 de ani în urmă, un colectiv de inițiativă format din: ing. Alexandru Ioachimescu, col. (r). Marin Popescu, ing. Alexandru Chiriac, economist Victor Ioachimescu și lt. col. (r) Petre Constantinescu, a organizat o serbare consacrată **„Rememorării mareșalilor români"** și a altor **eroi** ai Neamului, care au luptat și s-au jertfit pentru **„Reintregirea patriei noastre"**.

Evenimentul a avut loc duminică 30 septembrie 1990, în sala de spectacole a Regionalei de Căile Ferate București, sub egida Asociației de Istorie „Nicolae Iorga".

După prezentarea personalității sărbătoriților, de către g-ral (r) Titus Gârbea, col. (r) Marin Popescu și ing. Alexandru Ioachimescu, a urmat un spectacol de poezie și cîntec, în care și-au dat concursul: prof. poet transilvănean Viorel Lucu, interpretul de cîntece transilvănene Petre Sabădeanu, actrița Doina Ghitescu, crainica radiodifuziunii Mariana Chihaia, poetul Octav Sargetiu, prof. recitator Viorica Chiș, violonista Sabina Coloșă Alexandru Ioachimescu, pianistul prof. Cristea Zaiu și recitatorul Laurențiu Mihăescu, precum și corurile reunite „Muzica Viva" a Casei de cultură „Ion Slătineanu" sector 1, combinat cu al Regionalei C.F.R., sub bagheta maestrului dirijor Traian Iliuțiu.

Manifestarea s-a bucurat de un deosebit entuziasm și succes.

Alexandru Ioachimescu

Spre Cotnari, dar... unde-i vinul?

Ieri, azi, mîine la Întreprinderea de frigidere Găești

IERI

La cea mai „friguroasă" întreprindere din țară a avut loc săptămîna trecută un dialog între Întreprinderea de frigidere Găești, Asociația pentru Protecția Consumatorilor, Oficiul de Stat pentru Calitate, UCECOM și ziariști români.

În ultimul timp s-au înregistrat multe reclamații din partea cumpărătorilor, atît în legătură cu activitatea de service, cît și cu **lipsa frigiderelor**, congelatoarelor și a pieselor de schimb de pe piață. Dialogul s-a impus ca o necesitate, pentru stabilirea cauzelor ce au generat aceste nemulțumiri și adoptarea măsurilor corespunzătoare, de către producător, în scopul prevenirii unor situații similare.

Asimilarea forțată a unor componente ale compresorului este una din cauzele principale ale defectării frigiderelor și congelatoarelor. Aceste componente, datorită nerealizării lor la nivelul calitativ cerut de parametrii funcționali au dus la defectarea compresoarelor, chiar în perioada de garanție. Cele mai multe defecțiuni au fost înregistrate în lunile iulie și august, datorită căldurii excesive. Pentru a exemplifica mă voi referi la borne bipoiară a compresorului care se importă din Olanda, la prețul de 18 centi. Asimilată de Întreprinderea din Pieni, fără o dotare tehnologică și o specializare adecvate, această bornă a fost cumpărată la prețul de 40 lei. După sudarea piesei de frigider, s-a constatat un coeficient de rebut de 30—35%, pierderile înregistrate fiind de aproximativ 1 000 lei la dolar.

Lipsa frigiderelor și congelatoarelor de pe piață este urmare a exportului masiv din anii trecuți. În anul 1989 s-au exportat 60—85% din produse. Anul acesta, exportul a fost de 50%. Producția destinată vînzării pe valută este necesar deocamdată să se mențină în acest procent, pentru a se putea importa componentele asimilate forțat în anii trecuți și a se asigura o calitate și o ritmicitate de livrare corespunzătoare. În prezent Fieniul a încetat producția de borne. La fel și alte întreprinderi care executau subansamble la „indicații".

ASTAZI

În conformitate cu Legea 2/1973, fabricanții de bunuri de consum sînt obligați să-și creeze propriile rețele de depanare. I.F. Găești dispune de o Fabrică de service, fără personalitate juridică, ce acționează pe întreg teritoriul țării, în majoritatea orașelor mari. În paralel, UCECOM-ul, prin Cooperativa „Metalocasnica" desfășoară o activitate similară, în special pentru aparatele al căror termen de garanție a expirat. Din nefericire, nici unii, nici alții nu sînt în măsură să poată asigura activitatea de service în mediul rural.

— Domnule director al Întreprinderii de frigidere, Traian Novolan, cînd va putea populația din mediul rural să se bucure de serviciile dumneavoastră de service?

Traian Novolan: Foarte curînd. De fapt această activitate a și început. Avem deja 16 mașini și mai așteptăm 22. Ele vor fi orientate pe anumite trasee, pentru a asigura în totalitate activitatea de service pe întreg teritoriul rural. În plus, o dată cu transformarea întreprinderii în Societate comercială vom avea mai multă independență și pe baza beneficiilor vom cumpăra și mai multe mașini. Este o extindere importantă și vrem să înființăm Fabrica de service ca Societate comercială cu răspundere limitată, în anul următor.

— Vă rugăm să ne vorbiți despre producția la zi, termenele de garanție, unitățile de reparații și prețul de cost. Poate vă completează și domnul director comercial Viorel Drumea.

Traian Novolan: Avem o capacitate maximă de 1 400 de frigidere și 2 000 de compresoare pe zi, dar n-avem motoare și piese turnate în acest nivel. Realizăm în medie doar 1 750 de compresoare, din care montăm 1 400 pe frigidere, 300 le afișăm pentru piese de schimb, iar 50 le exportăm.

Viorel Drumea: Avem în plan să importăm 30 de mii de compresoare, pentru a intra în limitele normale de lucru, pînă la asimilarea unor noi capacități de producție. Durata de folosință normală a unui frigider, la noi este de 10 ani. Asigurăm după livrare o garanție de 2 ani. Este singurul produs românesc cu un astfel de termen. După fiecare reparație, asigurăm un termen de garanție de 1 an, dacă perioada inițială asigurată a expirat și indiferent de anul de fabricație al aparatului. Domnul inginer șef Petru Nistor poate să vă vorbească despre caracteristicile funcționale.

Petru Nistor: În vest, durata de funcționare a frigiderelor este de 5 ani, însă ele nu se învechesc funcțional. Cu timpul se mai poate lua vopseaua, mai ruginește, mai îngălbenesc garniturile. Vine altă modă, alte cerințe... Dacă aparatele au trecut de perioada de garanție de 2 ani, numărul defecțiunilor scade substanțial, iar solicitările de depanare devin accidentale.

Traian Novolan: Unitățile noastre de reparații se ocupă în proporție de 90—95% de garanții. Numai dacă există goluri de lucru și piese de schimb se primesc la reparat frigidere și congelatoare mai vechi de 2 ani. Această situație vrem să o înlăturăm cît mai curînd și sîntem în măsură să o facem.

— Cum apreciați numărul defecțiunilor dacă nu primiți aparatele la reparat?

Petru Nistor: Le înregistrăm, chiar și telefonic și apoi încercăm să distribuim eficient piese de schimb spre unitățile service.

Traian Novolan: Despre preț la un tip de frigider, pot să vă spun că a fost stabilit în anul 1973 la 5 240 lei. 10% reprezintă rabatul comercial, prețul unui compresor este 600 lei, iar cel total de producție este de 2 590 lei. Nouă ne mai rămîn 2 163 lei, deci aproximativ 40%.

— Domnule inginer șef al „Metalocasnica" București, ce face UCECOM-ul?

Aurel Pungă: Cu cei 215 lucrători din 43 de unități specializate, încercăm să satisfacem cererile populației, dar și noi ducem lipsă de piese de schimb. Măsurile adoptate de I.F. Găești vor duce și la îmbunătățirea activității noastre. În București avem în vedere să asigurăm servicii în două schimburi, iar în provincie inclusiv sîmbăta. Pentru a asigura „service" în mediul rural, ar trebui să majorăm prețul transportului. Deocamdată acest lucru nu este posibil din pricina moratoriului guvernului. Cetățeanul plătește mult mai mult aducînd aparatul la reparat la oraș.

— Mă bucur că înțelegeți să respectați moratoriul. Nu același lucru a făcut însă guvernul, majorînd prețul benzinei și... în sfîrșit... Domnule director, ați vorbit despre o Societate comercială.

MÎINE

Traian Novolan: În cîteva zile va ieși Hotărîrea de la Guvern. Dorim să ne transformăm în societate pe acțiuni, să facem o societate mixtă de comercializare cu englezii. Vom avea un produs nou, care a trecut deja de faza experimentală. Va fi livrat în anul 1991 pe piață. 50% vom comercializa împreună cu firma și 50% pe piața internă.

— Ce capacitate de producție aveți în vedere pentru anul viitor?

Viorel Drumea: Un milion de frigidere pe an. Dorim ca în paralel să mai asigurăm o capacitate de 200 mii de frigidere de alt tip în calitate de Societate mixtă, împreună cu o firmă italiană cu care sîntem în tratative.

Traian Novolan: Pînă la sfîrșitul anului vom fabrica 2 000 de compresoare pe zi, bineînțeles cu ajutorul colaboratorilor. De 10 ani încercăm crearea unei noi Fabrici de compresoare. Acum, acest lucru este posibil. Și necesar. Comunitatea Economică Europeană adoptă unele reglementări ecologice care vor interzice folosirea actualului refrigerent Freon 12. Pînă în 1992 el trebuie redus cu 20% din capacitate, apoi în 1993 — 50% și 100% pînă în anul 2000. Noul tip de refrigerent se numește Freon 134 A. Se impune o altfel de instalație. Ne-am orientat și în această direcție și, zic eu, sîntem cu un pas înainte.

— Aveți solicitări la export?

Viorel Drumea: Mai multe decît anul trecut.

— Care sînt colaboratorii de bază ai Găeștiului?

Traian Novolan: Motoare Pitești, Rafinăria Teleajen pentru uleiuri și Mija pentru piese turnate.

— Cred că ar fi interesante pentru cititori astfel de dialoguri și la întreprinderile respective. Poate în luna octombrie.

Eu și în special cumpărătorii cred că se bucură de gîndurile dumneavoastră mari, dar și mai mulți se vor bucura cînd vor intra în posesia produselor — așa cum ați promis — superioare calitativ dar și cantitativ.

La discuții au mai participat domnii: Ion Roman și Gheorghe Rusu de la Comisia Națională pentru Standarde, Metrologie și Calitate și ing. Canciu de la UCECOM.

Victor Dane

A se păstra la loc închis, întunecos și rece

(Urmare din pag. 1)

mine aceia de a ataca sau de a contesta stilistica istoriei — așa cum o concepe puterea. Un limbaj devine oficial, deci inuman, cînd se transformă în limbaj împotriva omului, în unealtă de represiune. Nu întîmplător toți contestatarii mai importanți au fost urmăriți deunăzi cu bîta și securea. Fractura dintre societate și putere se adîncește pe măsură ce omul „masificat" învinge limbajul oficial și se regăsește intim și proaspăt în fata limbajului, gata să-și manifeste prin verbul abia cîștigat nedumeririle și convingerile (care, sigur, sînt nereprezentative, personale, destabilizatoare, legionare...)

— ne-am plictisit de tautologie căci, radiografiind stilistic infrastructura celor 45 de ani și 8 luni de comunism surprindem doar alunecări formale, un alt design al coliviei. Intelectualul cu sapcă a fost urmat de cel cu gheete de scirț; maiagambistul, cel cu dungă impecabilă, bărbierit la sînge și cu gîtul tumefiat de gulerul tăios ca o ghilotină a fost succedat, cînd însăși retorica epocii era să moară sufocat, de liderul non-conformist, amical cu organele de represiune, afișînd siguranță, blue-jeans, pullovere midi, franchete și un apolitism dulce. El este anterior-ul zăz, ușor declasat. În vorbele lui scîrțîie aceleași stereotipii (recursul la eroism, de pildă...) hrănite cu conserve culturale, intelectualul care a exaltat programatic propriul său apolitism, fără dorința de a se implica alături de forțele democratice, cu tot umanismul asimilat în decursul anilor de meditație pe marginea civilizației — și bine, acest intelectual care a adus jumătăți de sentimente și calofilie castratoare în cultura noastră — este la fel de condamnabil ca și activistul cultural, responsabil cu propaganda, însărcinat cu ridiculizarea culturii europene și a democrației occidentale. Lor le datorăm halucinogenele speculații pe marginea umanismului revoluționar... Astăzi, ei sînt aceia care, artificial, rememorînd strania experiență a „epocii de aur", obsesiv și steril, întrețin un postum cult al personalității. Trebuie, însă, s-o spun fără preget, că individul „care gîndește singur", cel care s-a opus tiparului strangulator de guvernare, riscînd toate represaliile guvernului, va ști, în continuare să gîndească de unul singur și nu va fi coristul benevol, slugarnic, angrenat la ateliul primitiv al vreunui șef de trib pierdut în abisul istoriei.

— ne-am săturat de speculații privind structura socială. Căci, mai mereu, amănuntul (mai ales cel inventat), în cazul sistemelor totalitare, s-a îngrosat, monstruos. Problema „luptei de clasă" (cunoaștem iconografia muncitorului rupîndu-și lanțurile în cel puțin zece versiuni) a declanșat cea mai mare și eficientă vînătoare de oameni din afara insulei Borneo. Căci comunismul este și o formă de canibalism (antropologia spune cefalofagie)

Dacă ar fi să ne luăm după vorbe (care ne dau un curaj mincinos) comunismul a murit. Unii, spune presa dar murmură și oameni, tînjesc după experiența revoluționară acum revolută. Doar Mengele și comunismul au mai putut experimenta pe oameni vii! Unii visează, în continuare după bătăile cu flori de pe stadioanele încinse de emoția aniversărilor puterii, după omagii liniștoase, după sentimentalismul morbid al eposurilor evocatoare ale luptei cu fantomele burgheze.

Încerc să-mi explic ilogica orbire a unei întregi omeniri la pericolele totalitarismului. Comunismul a măgulit mereu pe omul sărac, pe partizanii lui Makarenko. Modelul plat al „omului nou" a hrănit ambițiile nou-ridicatei clase: cea a activistului. De-clasat, scos din mediul și preocupările tradiționale, activistul s-a înrolat mercenar în oastea muncitorească, fără vreo vocație specială decît cea a impostului. Majoritatea (cu o putere de simbolizare lenesă, impotențată) va aștepta înfigurată replica puterii, decizia ei, interpretările oficiale, fără a le pune la îndoială. Puterea ne scapă de acest continuu calvar: ne va oferi limbajul și simbolurile cu care ne vom apăra liniștea. Așadar: să ne abandonăm omenescul întrebării în mîinile puterii... Și ea va ști cu siguranță, cum să ne manipuleze conștiința.

Simbolul despotismului comunist a dispărut în neant, topit ca o coajă de săpun. Mulți s-au pregătit de văduvie ipocrită, ținînd trena altei armate ideologice, formate hic et nunc. Pentru că, nu-i așa? n-are rost să rîsipim pe cei care o viață astă au făcut. Sînt, nu-i așa? specialiști în domeniul lor! Iar, dacă e problema să schimbăm ceva, de ce nu am schimba cuvintele? Căci, oricum, realitatea este aceeași. Bazîndu-se pe lipsa de pertinență simbolică a mentalității populare și pe puterea de obișnuință la toxine, sîntem ajutați (dopați) manipulați să înghițim hapurile ideologice garantate ca efect ale vechiului regim, administrate, fireste, sub o formă democratică, de diverse ziare în travesti, însă în dozele ucigase prescrise de cloții — vestitori ai noii cacialmale.

Libertatea de a fugi

(Urmare din pag 1)

speranță și oboseală sufletească, acum plesnă din disperare. Căci impactul psihologic pe care mincluna și imobilismul îl au asupra conștiințelor este cu atît mai mare cu cît urmează unui moment de maximă explozie a încrederii, optimismului, energiilor și generozității. E sentimentul zbaterii inutile, sentimentul coliviei, al păsării ce vede cerul printre gratii.

Românii au rămas aici, nelimiții, 2000 de ani. Nici hunii, nici gotii, nici slavii, nici turcii n-au reușit performanța realizată de emanația noastră în cîteva luni: să ne transforme în popor mizerabil.

Să ne cunoaștem și să ne prețuim adevăratele valori

(Urmare din pag. 1)

Bibescu, Vintilă Horia s-a simțit român în toate anii decenii care s-au scurs de la autoexilarea sa, Camera de lucru, în care am avut ziua unică să pășesc, este dominată de chipul lui Eminescu, marele scriitor mărturisindu-mi actuala sa preocupare manifestă pentru creația lui Constantin Brâncuși.

Opera lui Vintilă Horia cuprinde, pe lîngă nemuritoarele articole presărate în presa românească interbelică, scrise în cea italiană, latinoamericană și spaniolă, cărți scrise în limbile române, franceză și spaniolă. În limba sa natală marele scriitor a scris volumele **Procesiuni** (București, 1937), **Cetatea cu fluturi** (București, 1939) **Cetatea omului singur** (București, 1941), **13 Poeți despre dragoste** (în colaborare, București, 1939), **Antologia poeților români în exil** (Buenos Aires, 1950), **A murit un sfînt** (Valparaiso, Argentina, 1960) **Acolo și steiele ard** (București, 1942) **Poezia românească** (antologie a poeților români în exil, Salamanca, 1956), **Jurnal de copilărie** (Paris, 1938). **Viitor petrecut** (Madrid — Salamanca, 1976), **Note pentru Axenie Sever** (1989, inedit). Romanul **Dumnezeu s-a născut în exil**, care i-a adus consacrarea în viața literară internațională, a fost tradus în 14 limbi, așteptînd să fie publicat și în România.

Între scrierile lui Vintilă Horia se mai află numeroase studii asupra literaturii universale contemporane, eseuri filozofice, interviuri, romane, poeme, care îl așează meritodolos pe autorul lor printre marii literați ai Occidentului la acest sfîrșit de mileniu și altă dovadă a recunoașterii sale internaționale o constituie și primirea premiului „Dante Alighieri"-Florența 1961).

În perfect acord cu valoarea excepțională a literaturii este modestia și demnitatea care îl caracterizează pe omul Vintilă Horia. M-au impresionat luciditatea și profunzimea cu care Domnia Sa, deși plecat de atîtea decenii din țara sa de bastină, înțelege și interpretează realitățile românești actuale. Se simte puternic atașat de tot ceea ce este românesc și, în consecință, face tot posibilul pentru răspîndirea imaginii României în lume.

A venit, în fine, vremea să ne cunoaștem și să ne prețuim adevăratele valori pînă sub obroc de propaganda comunistă, să includem în istoriile literaturii române, în dicționarele literaturii române din acest veac, pe marii scriitori care din motive extraliterare au fost ignorați sau denigrați și între care Vintilă Horia ocupă un loc marcant. Să aprecieme, așadar, la justa valoare trudea acelora care pe meleaguri îndepărtate lucrează pentru ridicarea României.

Maestre Vintilă Horia, vă așteptăm cu brațele deschise în mijlocul nostru!

Retorica patriotismului

(Urmare din pag. 1)

poate fi chiar o surpriză într-o ordine „căzută" a lumii. De fiecare dată însă trădarea n-a fost trădare pînă ce **rapta, justiția, istoria** n-au demonstrat-o. Iar surprizele în ceea ce privește chipul trădătorului au fost uneori mari. Destinul n-are preferințe și de aceea poate și-a recrutat, nu în rare cazuri „victimele" chiar din rîndul celor remarcabili prin retorica patriotismului...

Ajungem așadar la **rapta** care definește în cele din urmă omul. Și ajunși aici descoperim că marii patrioți au fost totuși **răpitori** (creatorii adică, într-un sens larg) indiferent că ei lăcuiau în spirit sau în materie. Foarte rar acești răpitori (țăranul, de pildă, semănîndu-și pămîntul, dar nu numai el) s-au aprovizionat de retorica discursului patriotic, ei avînd mereu o reticență în a vorbi. De aceea mi se pare că orice discuție despre patriotism a ținînd de fantoma acelui teribil de lucid Caragiale. Și totuși...

Am scris aceste rînduri nu pentru a acuza și a arăta pe cineva. Ele nu pătrund decît să fie rodul unor reflecții concentrate despre un sentiment înalt care tinde să devină, uneori, obiect al disputelor politice, al luptei pentru putere. Ar trebui să știm mai departe că istoria, justiția și istoria vor da în cele din urmă sentința

savbgk

ANUNȚ

Anunțăm pe această cale că Liga Română a Veteranilor de Război (fostă în str. Romulus 36 — Colentina 1 — Mîntuleasa 10) își are sediul în Calea Victoriei nr. 133.

Rugăm filialele din țară să mai rețină nr. conturilor din Banca Națională: filiala sect. III — 45.10.1.20.0 cont curent și 45.10 4.20.3 Cont colector monument eroii neamului.

Toți veteranii de război din țară se pot înscrie în Liga fie direct pe adresa de mai sus sau pot înființa filiale proprii în orice oraș sau comună din țară — celor interesați le vom trimite la cerere documente și delegație în acest scop.

COMITETUL EXECUTIV AL LR — V — E

PĂMÎNTUL – PENTRU VEȘNICIE, ȚĂRANILOR!

DIN PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE PROGRAMULUI PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC – CREȘTIN ȘI DEMOCRAT

„Țăranii proprietari se vor putea organiza, după dorință, în asociații benevole, avînd drept obiectiv: executarea mecanizată a muncilor agricole; realizarea asolamentelor; desfacerea produselor; depozitarea produselor, etc.“ „Țăranii proprietari vor dispune, după dorință de întreaga producție realizată, fără nici un fel de obligații de a preda cote sau de a cultiva anumite culturi.“

TOT EI

Ce îngîi datorăm țăranilor enorm. Cea mai mare parte a istoriei noastre de ei a fost făcută. Însăși existența noastră milenară tot lor o datorăm. Limba română, în toată ființa ei perfectă, tot prin țărani a călătorit pînă la noi. Apoi să nu uităm de spiritualitatea noastră bogată și expresivă, de extraordinara noastră cultură materială, de tot tezaurul nostru de frumuseți, căruia greu îi găsim egal în această lume. Țăranii au făcut toate acestea și nu puține au fost omagiile care li s-au adus, cu filială dragoste, de cele mai înalte instanțe ale nației.

Pe bună dreptate se poate spune că țărănimea este una din cele dintîi și de pe urmă instituții ale vieții românești. Așa a fost întotdeauna, fără excepție, și așa este și astăzi, măsurile de cumpănă prin care trece țara. Țăranii, în condiții grele, mai grele decît oricărei alte pături sociale, își fac dreptatea. Dreptate în numele adevărului și dreptății, fiind în aceste momente cei dintîi care rămîn în viața noastră socială, în sistemul economic național schimbări radicale și definitive. Țăranii dau astăzi întregii țări exemplul lor de luptă împotriva nomenclaturii, a structurilor comuniste. Mai peste tot sînt singuri. Mai peste tot sînt represați. Mai peste tot sînt însă hotărîți să-și facă dreptate, în ciuda greutăților adesea peste puterile lor. Și ne inseamnă că putem fi, chiar și în prezent, mîndri de cei care ne sînt părinți, de cei care păreau striviți de ceapeuri și-i credeam pierduți. Pierduți odată cu satul românesc, cetatea lor de lemn și pămînt. Avem posibilitatea să constatăm în aceste săptămîni că țăranul român este viu și întreg în spirit și în faptă. Din Săpînța și pînă în Hulubești Dîmbovița, din Severin și pînă la satele pierdute în Deltă.

Privatizarea — pe care atîta o discută parlamentul, presa, specialiștii — a devenit pentru mulți dintre țăranii noștri o realitate. Ei n-au stat prea mult pe gînduri pentru a da inițiativei o cea ce se află sub semnul urgenței în satul românesc — trecerea pămîntului în proprietate privată. Procesul este abia la început, dar o serie de lucruri s-au înfăptuit deja. Și toate numai și numai prin vrerea țăranilor, din dragostea lor pentru pămînt, din simțul lor gospodăresc pe care 40 de ani de agricultură socialistă nu li l-au atrofiat. Ne putem întreba, fără nici un fel de intenție denigratoare, cîți dintre cei din fabrici au luat inițiativa privatizării sau au făcut presiuni asupra factorilor de conducere pentru a-și privatiza locul de muncă? N-avem știință de asa ceva. Țăranii însă... Țăranii au înțeles cei dintîi. Toi ei care, increzători în intuiția lor atît de exersată în mii de ani de istorie, au început încă imediat după revoluție procesul renașterii agriculturii naționale. După numai cîteva luni, prin hărnicie, pricepere, credință, cei care au avut curaj și au făcut pasul cel mare, și-au apropiat reușita.

Doi dintre reporterii noștri transmit de la fața locului...

E. MIHĂESCU

Experiența ARAD

S-a întîmplat ceea ce trebuia să se întîmple

În zona Aradului, țăranii se [illegible] încă de la începutul a[illegible] C.A.P.-urile „au căzut”. [illegible] au fost ființă foarte [illegible]. Bineînțeles că lupta din[illegible] și voința celor [illegible] fost (și nu este) [illegible]. Ardelenii sînt oameni ho[illegible] și au procedat ca stare: [illegible] a trecut în stăpînirea [illegible] au suportat povara ani[illegible] și tot au de bine, de [illegible] și împărțit și recolta.

[illegible] Tîrnova are în com[illegible] localitățile: Tîrnova [illegible] de comună, Dud, Drăuț, [illegible], Oțet și Agrișul Mare. [illegible] populație de 8000 de locuitori. Tîrnova are peste 3000 lo[illegible], asemănîndu-se prin Fu[illegible] de diferențiată. Fabrica de [illegible] S.M.A.-ul cu 11 secții [illegible] 200 de tractoare, [illegible] 18 mașini de [illegible] din 1993 va fi un fi[illegible] agroindustrial. Este [illegible] a stînjenea de 219 me[illegible] de deșeurile Na[illegible] Zarandului și [illegible] Moma. Trecerea [illegible] la zona colinară îi [illegible] se face pentru un ver[illegible] reprezintă pîntaștii [illegible]. Prin ce este cu[illegible] Tîrnova față de multe [illegible] din țară? — prin [illegible] viața altor, care [illegible] 15-4 milioane de [illegible] urzeala (ținînd-se [illegible] Ministerului A[illegible] Școala a fost înființată [illegible] 1896).

[illegible] sudică a comunei [illegible] C.A.P.-ul și S.M.A.-ul. [illegible] C.A.P.-ului este împărțită [illegible] sediul C.A.P.-ului [illegible] Asociației țăranilor li[illegible] avînd o firmă fru[illegible] în trăgar).

[illegible] Asociației îl găsim [illegible] Cocîuba, contabil [illegible] Florea Onceanu. [illegible] Ne interesăm la ce [illegible] s-a făcut fi[illegible] Asociația Țăranilor Liberi [illegible].

Fl. Cocîuba — „A fost o [illegible] pe 21 ianuarie [illegible] C.P.U.M.-ului [illegible] Participă și Comș care, [illegible] a semnat doleanțele [illegible] C.A.P. Mai și deființăm [illegible]. S-a venit acolo bărbați, [illegible] — respectiv [illegible] sediul înființarea [illegible] furnizorii de la C.A.P. [illegible]. De fapt, în [illegible] nici nu a fost [illegible] decizia celor mulți! [illegible] se ține pe 24 ianuarie [illegible] pentru a clarifica și [illegible] și, seara, s-a ținut Adunarea generală unde se analiza săptămîna încheiată și planurile pentru săptămîna următoare. **Omul are dreptul de a fi om, să luptăm pentru el**, asta-i ideea mea politică. S-a venit și cu Asociația [illegible] **un pui de CAP** — improș[illegible] total greșită din partea ceapiștilor. **Acum sînt adevăratele în[illegible] țărăști, nu cele „comuniste!”**

Asociația este condusă de: dl. **Fl. Onceanu, președinte**, dl. **M. Cocîuba**, contabil șef, ing. **Ion Rațiu** și un magazioner. Ș-a treaba merge strașnic, pentru [illegible] Întrebînd pe unii asociați care au spus că și-a de mulți[illegible] n-au mai fost de cînd aveau pămînt. Unii dintre asociați s-au speriat că nu vor mai primi pensii. Iată, însă, ce le spune dl. Cocîuba: „Oameni buni, ați zis că nu renunță la pensii. Am mai de cîteva ori la Casa de pensii. Acesta ne-au trimis la Bancă — -să dea Asociația pensiile dacă v-ați separat-. Pînă la urmă a plătit Banca pensiile doar într-o lună, totuși, am dat noi 20.000 lei. Pensiile la noi se cifrează la 67.000 lei. Mai am de adăugat ceva: **așteptăm ca structura comunistă din agricultură să cadă, nu vrem moarte nimănui, dar asa se va întîmpla”.**

Oamenii au hotărît, urmările se văd, ceapiștii se cramponează încă în luarea deciziilor dacă să desființeze sau să păstreze C.A.P.-urile. Toată suflarea seamănă cu un balaur cu două capete. Pe cînd se vede distinct care-i terenul unuia și al altuia: bine îngrijite la Asociație, agonizînd și întrecîndu-se cu buruienile la C.A.P. Ardelenii sînt totuși, oameni hotărîți — depinde numai în ce parte trag! adîncul sufletului.

Pe ogoarele Asociației Drauț îl găsim la însămînțatul orzului pe Ioan Hara, pe Matei Mîndra și pe Trifu Sîrbu zis „Ciciu”. Asociația are o suprafață de 500 de ha. C.A.P.-ul a fost și aici împărțit și înființări Asociații, urmărind pe toate căile acest lucru. Numai că oamenii au reușit separarea, spre disperarea celorlalți. S.M.A.-ul nu mai vrea să efectueze munciile agricole la C.A.P. pentru că acesta este falimentar. A ajutat, în schimb, Asociația care a plătit cinstit și la timp. Sînt bucuroși oamenii că fac parte din Asociație? — „D-apăi, cum nu! Acum îi mai bine ca înainte cînd n-aveam nici de unelte. Să vă uitați la sfecla președintelui de C.A.P., îi buruiana de nu se mai vede sfecla”. Oamenii se plîng că nu au cuțele și poloșnele pentru cai și ne rogă să scriem despre astă. Ceea ce și facem.

Unde mai există Asociații în zona Aradului? La Chier, Agrișul Mare, Tămașda, Arănegș (unde s-a desființat comitet C.A.P.-uri), Buteni (fără C.A.P.).

Prefectura județeană Arad a început să încurajeze înființarea asociațiilor, spunînd cam așa: „Dacă ia ființă o asociație de 100 de oameni care au 100 de ha, și dacă se constată că producțiile sînt mai mari decît la C.A.P., atunci se desființează acesta din urmă”.

Un lucru important pe care agricultorii adevărați îl știu foarte bine: ECONOMIA DE PIAȚĂ SE REGLEAZĂ SINGURĂ!

Ce zic specialiștii

Dl. ing. **Gabriel Mîndrescu** (inginer la S.M.A. Tîrnova) — „Rolul asociațiilor va fi ca în Occident: să asigure o valoare cît mai bună și un preț cît mai bun în S.U.A., guvernul interviene cu subvenții pentru menținerea prețurilor rentabile, ajutînd în acest fel fermierii. În istoria comercializării produselor agricole, întotdeauna nu cel ce a produs a cîștigat, ci cel ce a știut să transforme produsele agricole în bunuri de consum: nu carne, ci produse din carne, nu grîu, ci produse de patiserie. Sînt că nu pot face totul pentru acești oameni, pot să ajut, dar n-am cum. Oamenii vor trece el [illegible] de [illegible] C.A.P.-ur lor: vor vedea foloasele celorlalte forme de organizare agricolă, acum încă mai trag în hăis și [illegible] unde merg sînt întrebat, de foarte mulți oameni, dacă-i bine să se asocieze sau nu. Le spun că asociațiile sînt, poate, singurele care le vor reda demnitatea de oameni liberi! Toate pămînturile astea au fost ale lor, deci e și normal să le stăpînească din nou.

Și la Ineu C.A.P.-ul este pe ducă. Este o adevărată molimă — în sensul bun al cuvîntului. Fierb toți, domnule!”

Dl. ing. **Ion Rațiu** (șef de curînd la C.A.P. Tîrnova, acum la Asociația țăranilor liberi) — „Am terminat anul acesta facultatea la Cluj. De ce m-am întors la țară, refuzînd oferte la [illegible] pentru că s-a constituit forma de asociație unde oamenii își recapătă drepturile lor străvechi. E o mare bucurie să-i vezi pe țărani cum muncesc de dimineață pînă seara pentru bunul lor. Fiecare asociație are nevoie și de specialiști, altfel nu se poate. Calitatea pămîntului este bună productivă vorbesc de la sine. Peste vreo săptămînă vom trece la culcușul porumbului, noi nu ne grăbim, cum face C.A.P.-ul, avem timp destul cu toate că suprafața este mai mare decît a lor. De luni vom începe la semănatul orzului (n.r. — 24 septembrie). Primăria a somat C.A.P.-ul ca pînă sîmbătă, 22 septembrie, să dea Asociației toate acțiile oamenilor care s-au retras din C.A.P. Intorcîndu-ne la pămînt, trebuie să spun că pregătirea germinativă a solului trebuie să fie optimă. În asa fel încît sămînța să reușească în condiții sărace. Știți cum le spun țăranilor? — **dalmatieni**! Prea sînt oștăți, se vede de la o poștă! Noi nu rușcăm pe nimeni să vină în Asociație, ei vin către noi”.

Dl. ing. **Aurel Huțe** (director al S.M.A.-ului Tîrnova) — „În zona asta oamenii cred că ce poate furra cu cîș și cu cărți, dar uită că mașinile sofisticate și minuțioase nu mănîncă. Producția de grîu și de orz a fost de 3500 kg/ha, multumitoare [illegible]. Pînă mecanizatorilor s-a mărit la 1500 lei/ha [illegible] Explozia începutului s-a produs aici. Arănegș și Drauț au făcut parte din C.A.P.-ul Drauț. Cerîndu-și drepturile, dar nu făcînd de capul lor, cei din Arănegș au cerut dezarondarea de Drauț. La începutul lui februarie s-a ținut o Adunare generală la Drauț, la ea participînd președintele C.A.P.-ului, dl. Mihai Marcu și inginerul Ioan Pascu. După hotărîrea de dezarondare l-au căutat pe dl. Coraș de la județ. La cîteva zile s-a aflat că dl. Coraș se găsește la Tîrnova. Acesta se afla la Primărie, de față fiind Teodosie Neamțu, președintele F.S.N.-ului local, Gh. Onceanu, fost președinte de C.A.P. și Aurel Bun, șeful de post. Delegația din Arănegș a cerut d-lui Coraș să participe la o Adunare generală la Drauț. În aceeași zi, pe la orele 15.00, s-a ținut ședința. Foarte mulți oameni au căzut de acord cu dezarondarea. După cîteva zile s-a avut loc o altă ședință în care s-a pus problema desființării totale a C.A.P.-ului în Arănegș. Au fost prezenți Teodosie Neamțu de la Tîrnova și Lucian Farțișiu. Toți au fost pentru desființare.

Am stat de vorbă cu trei arănegșeni: dl. Ioan Maghici, șofer la Asociație, dl. Mihai Turlea și dl. Ioan Micuț, președintele Asociației.

Dl. Mihai Turlea — „La ultima ședință pensionarii au zis că vor rămîne fără pensii dacă se va desființa C.A.P.-ul. A trebuit să mai convocăm o altă ședință. L-am adus de la Ineu pe dl. Dan Ilinca, juristul zonei Tîrnova. În fața tuturor a spus: «Eu nu vă pot garanta, dar după mine nu am văzut om căruia i se ia pensia, indiferent de ce regim». Asta i-a mulțumit pe oameni”.

Dl. *I. Maghici* — „Mai avem niște pensii care vor să întoarcă roata invers. S-o să le meargă cu noi. L-am pus pe domnul în fronte (arată către I. Micuț), o luat compasu' și-o împărțit”.

Dl. *I. Micuț* — „S-a împărțit la fiecare cît o vrut, pînă la maximum 4 ha. Oamenii sînt mulțumiți”.

Dl. *I. Maghici* — „Mai stai 45—50 de ha în perimetrul Drauțului. Mai avem 70 de ha de pomi și vie. Arănegșul este prima localitate din județul Arad care este Asociație! Dacă nu luam vacile de la C.A.P., acum erau moarte. Vacile repartizate ru dublat producția. I.C.I.L.-ul nu a mai trimis mașină pentru a ridica laptele, neavînd capacitate de primire. Dacă la noi vitele s-au întremat, în schimb la C.A.P. producția de lapte este de 700—800 mililitri. După trei săptămîni o vacă pierde laptele”.

Dl. *I. Micuț* — „Am luat o vacă, aceasta fiind la prima fătare. Cădea din picioare. După două-trei săptămîni a început să dea 5 litri de lapte, după 4 luni, 6—8 litri de lapte. În prezent totul este scump pentru că statul deține livezile. Va veni timpul în care vom vinde produsele agro-alimentare numai la stat, pămîntul fiind în mîna țăranului și făcut să scadă grîul de la 12,50 lei kg la 3,50 lei, porumbul a ajuns la 5 lei kilogramul. Economia de piață se reglează singură. Toți vor desființarea C.A.P.-urile. Intrînd în mai sînt rentabile. Pomii plantați de C.A.P. în anii 1983, 1984, 1985, pe o suprafață de 60 de ha, nu dau nici un fel de recoltă. Vrem să fie frumoșii în locul lor”.

Dl. *M. Turlea* — „Domnul președinte a uitat să adauge că vitele lăsate s-au vîndut oamenilor cu 27 lei kilogramul, cei de la Drauț le-au vîndut cu 50 de lei. Cu ce drept? Pe motiv că n-au avut cu ce să plătească salariații”.

Multe mai aveau să-mi spună acești oameni în seara aceea răcoroasă, dar neavînd acele contabile la ei au rămas cuvintele, puține, care înseamnă, totuși, mult mai mult decît par la prima vedere.

Miniș – mierea pămîntului

Informații din podgorie

REPORTER — Pe ce suprafețe se întinde podgoria Miniș? Cîte hectare are stațiunea?

Dl. *dr. ing. P. Popa* — *Podgoria Miniș are o suprafață de 2930 ha cu rețeș de vie, repartizată după cum urmează: [illegible] Baraicu — 1700 ha. Stațiunea — 530 ha, 700 ha în sectorul cooperatist: Miscu, Șiria, Conțești și Măderat.*

REP. — Cum decurge procesul de fermentație și cum se aplică „chimia” vinului în Stațiune?

Dl. *dr. ing. P. Popa* — *Stabilirea momentului optim de recoltare influențează, în mare măsură, fermentația. Din anul 1987 s-au introdus sistemele moderne de analiză: zeomatographice, spectrofotometrice, fluorimetrice și potențiometrice. În anul 1988 s-a creat prima stație pilot pentru diversificarea tehnologiei de valificare în roșu, cu tratament termic și maceratie carbonică. S-a aplicat și tratamentul cu ferocianură de potasiu la temperatur cu un comportament deosebit. Fermentația în tocătoarele căldurooase este spontană, iar cînd nu se produce în acest fel sistem necesit să facem dezacidificarea mustului cu pH-ul scăzut și să adăugăm enzime moleculare obținute prin macerație carbonică. Vinurile roșii se obțin după metoda clasică, în rezervoare și cuve.*

REP. — Este un an deosebit. Ați văzut că s-a trecut la recoltare mai devreme. De unde avea forță de muncă la recoltat?

Dl. *dr. ing. P. Popa* — *Este un an ciudat sub aspectul producției. Condițiile climatice — secetă puternică a parte din vară — ne-au forțat să trecem la recoltare cu două săptămîni mai devreme. Randamentul viței de vie s-a situat sub media producției. Acum, mecanizatorii din toate, dar și din alte sectoare, în timpul liber, au venit la recoltat. Plata se face în funcție de rezultatele calității în [illegible] — 130 lei la schimbul din Mercurea, [illegible] poate [illegible] lei.*

REP. — Care credeți că va fi producția de vin pe anul acesta? Care sînt principalii beneficiari? Producații se pot aproviziona la Stațiune?

Dl. *dr. ing. P. Popa* — *Producția [illegible] de 300 tone de [illegible] s-a trecut la schimbul prelungit de 12 ore producția [illegible] 1990. Principalii noștri beneficiari sînt: [illegible] Brazov, Bucureștiul [illegible], Constanța [illegible] data prin [illegible] destule o cantitate [illegible] pe care o [illegible] aprovizionă [illegible] 500—1000 de [illegible] eșeritudinea [illegible] prezent 60 [illegible] Inscrierile.*

Se ține în vedere [illegible] acordă pentru a semăna [illegible] viile tinere de [illegible] cerere utilajele sînt slabe [illegible] fiabilitate.

> Mereu să cînt [illegible] — făceți-mi
> Acest obraz ca [illegible] — făceți-l!
> Cînd voi muri, cu [illegible] spălați-mi trupul
> Din vrajnicul vitel un vierb — făceți-mi!
>
> OMAR KHAYYAM

REP. — Gîndu-n „Cerșă de Aur” a Stațiunii [illegible] cure de rosturi, dar și de [illegible] care vom vizita. Ne-a [illegible] ceea ce este semnificat [illegible] — Vinul, prietenul [illegible] una și pustiul și-a găsit la Mi[illegible] Poeții și [illegible] și cîntă și vinului glasul viu, în [illegible] ritele stinitiș, în splendid [illegible] și mandri și competenți și gustului. [illegible] din fața noastră [illegible] este înconjurat de modestia proprie cercetătorului. Acesta [illegible] cere spune multe lucruri. Ce ne puteți spune?

Dl *dr. ing. P. Popa* — *Viața [illegible] de Miniș au obținut numeroase distincții internaționale și numeroase aprecieri din partea multor personalități din toate domeniile. Participînd la concursuri internaționale: Ljubljana, Tbilisi, Montpellier, Bratislava, Budapesta, Sofia, Ferrari, Oberursel Sauvignon, Roșa de Mirela, Codarcă și Merlotul au obținut 91 de medalii din care 80 de aur și argint. Merțișul nu la apreciere din anul 1779 a lui Grassiper. „Cînd este soțul de vie roșu și negru și mărcat prima dată în Comitatul Zarandului, la Miniș, unde găsește un ape, din subii, după care rămîne multă la vînă vinul de Burgundie și alte vinuri renumite, strămoșii de odaică fiind prezenți cu prof. de aur”, pînă la apreciere prof. de chimie Stanley Kirschner de la Universitatea Detroit-Mich-[illegible]*

Experiențe [illegible] Aur o [illegible] vinului. Omul [illegible] lor, iar pentru [illegible] savanții? (D. Ce[illegible] 1984).

Pagină realizată de IOAN RUSSU, GH. PETTER

www.codruiro

CE MAI FACE, CE MAI SPUNE PLANETA

THE INDEPENDENT

„Spionii ies din umbră"

Miles Copeland, fost ofiter al C.I.A. și expert în probleme ale Orientului Mijlociu, explica recent, la un post de radio britanic, că C.I.A. dispune de atîtea detalii despre Saddam Hussein și cohorta sa irakiană, încît „știe chiar și numărul lenjeriei de corp a acestor indivizi". Implicația acestui argument era că C.I.A. este suficient de capabilă să îndeplinească ordinul dat de George Bush de „a destabiliza" regimul lui Saddam Hussein și de a instaura în Irak un guvern cu care Occidentul să se afle în termeni buni. Serviciul secret american a identificat opoziția din interiorul Irakului și dispune de experiență și specialiști pentru a sprijini răsturnarea liderului irakian.

Preferința de a încuraja opoziția mai degrabă decît de a-l ataca direct pe Hussein se explică prin faptul că obținerea de informații credibile cu privire la locul unde se află Saddam este dificilă.

Americanii dispun de tehnologie modernă pentru dirijarea comunicațiilor și localizarea punctelor de origine, deși nu întotdeauna mesajele pot fi descifrate din cauza codurilor impenetrabile. Dacă ar exista un satelit situat pe o orbită corectă, satelații americani ar putea fotografia un indicator rutier din Bagdad sau un autobuz plin cu ostatici care se îndreaptă spre o instalație militară. Dar este improbabilă existența unui satelit poziționat strategic deoarece, pînă anul trecut, Uniunea Sovietică constituia obiectivul urmărit. Așadar, e-ar putea ca C.I.A. să nu fie în măsură să dispună de suficiente detalii în legătură cu locurile unde se ascunde Saddam. Supravegherea prin intermediul instalațiilor moderne poate fi ușor induită în eroare. Manechine, sosii, călătorii diversioniste, transmisii false, precum și simplul truc de a expedia mesaje importante printr-un soldat pe motocicletă sînt acțiuni de natură să compromită de fiecare dată operațiunea. Dacă serviciile secrete occidentale ar fi sincere, ele ar trebui să admită că tot ceea ce pot spune cu certitudine despre Saddam este că el se află undeva în Irak și că nimeni nu știe ce intenționează să facă în viitor. Acest lucru nu îi sperie cu adevărat, deoarece criza din Orientul Mijlociu favorizează agențiile de informații secrete. Faptul că sînt criticați pentru eșecul lor de a avertiza asupra invadării Kuweitului nu-i afectează. Ei știu foarte bine că aceste critici pot să se transforme în avantaj, folosind una dintre cele două tehnici sigure: „noi v-am avertizat, dar nu ați vrut să ne ascultați" sau „ne-ați secituit fondurile, și uite care este rezultatul". Important pentru agenții la ora actuală este imperativul de a învinge și de această dată un inamic puternic pentru a-și justifica existența lor costisitoare.

Dar cei care fac parte din comunitatea internațională a serviciilor secrete de informații (și pot imagina sorul și oroarea cu care C.I.A., K.G.B. și Serviciul Secret Britanic (SIS) au resimțit la prăbușirea comunismului în blocul sovietic. Patruzeci de ani de spionaj în perioada războiului rece, în care cariere, salarii, pensii și un mod de viață trepidant păreau că s-au prăbușit peste noapte, îți ma Zidului de la Berlin. Singurul precedent în materie la constituit „deschiderea spre China", inițiată de președintele Nixon în anii '70. Îmi amintesc de un veteran al C.I.A. care se plîngea la vremea respectivă: „serviciul secret chinez era pîinea noastră. Ne-am străduit din răsputeri să forțăm o fereastră prin care să privim spre Beijing. Răsfoirea chiar și numai a unui singur agent chinez ar fi însemnat un triumf. Și uite că vine președintele și ne spune că acum chinezii ne sînt prieteni. Zbang. Chiar ași. Și totul s-a prăbușit".

Cînd Gorbaciov a pus capăt războiului rece în America era la modă să se amenințe nu numai importanța agenției de informații sovietice, dar să se întrebe, de asemenea, cît de bine strînsese informații C.I.A. Două personalități marcante de la Washington — senatorul Joe Biden, familiarizat cu activitatea de obținere de informații secrete, și Joe Rich, director adjunct al Comitetului pentru relații externe din cadrul Senatului — au relevat într-un referat pentru Law Journal din Georgetown că o analiză bună a unui ziarist pe marginea unor evenimente externe era adesea mai reușită decît un raport al C.I.A. strict secret. Această remarcă a făcut plăcere ziariștilor, dar ea i-a înfuriat pe spioni.

Stimulată de instinctul de autoconservare — în joc sînt peste 100 000 de posturi și un buget estimat la 2 miliarde dolari —, C.I.A. și-a căutat cu disperare un nou rol. Ofertele nu erau prea grozave. La început părea să terorismul internațional ar intra în notă. Dar, stupoare, terorismul la scară mondială a intrat brusc în declin. S-a înregistrat o reducere de aproape 38 la sută a incidentelor (de la 856 în 1988 la 528 în 1989). Omorurile în America au înregistrat o reducere și mai drastică: de la 192 în 1988 la numai 16 morți în 1989. Dar cum stau lucrurile în domeniul drogurilor? Dați-ne mînă liberă pentru a acționa împotriva grangurilor, și vom obține victorii în războiul declanșat de președintele Bush împotriva drogurilor, se oferă C.I.A. Dar C.I.A. nu este unica birocrație puternică din S.U.A. Agenția pentru Combaterea Drogurilor (ACD) nu este încîntată de ingerința C.I.A. în sectorul său de acțiune, fapt pentru care a protestat public. Fostul agent al ACD Michael Levine l-a acuzat pe președintele Bush, fost director al C.I.A., că execută manevre politice în calitate de exponent al foștei sale agenții. „Acum nu mai există fantoma comunistă, așa că, brusc, C.I.A. s-a hotărît să se ocupe de războiul împotriva drogurilor, pe care vor să-l transforme în sperietoarea lor", afirmă Levine.

Apoi, la începutul anului, C.I.A. părea că-și găsise terenul propice. „C.I.A. este nerăbdătoare să stea la capătul curbei, așa că ne a creat un director pentru identificarea cerințelor schimbătoare (pentru serviciile secrete) într-o lume schimbătoare. În deceniul următor vom asista la continuare la un agent sporit pus pe competitivitatea economică ce ține de competența serviciilor secrete. Politicienii americani se bazează pe informațiile C.I.A. pentru a face lumină în acest domeniu de acțiune și pentru a înțelege legile după care se conduc celelalte țări", explică directorul C.I.A. William Webster. Aceasta a provocat, se pare, o oarecare neliniște în Japonia. Să însemne oare aceasta că spioni ai C.I.A. ar putea să se infiltreze în curînd în uzinele Honda pentru a încerca să descopere motivul pentru care „Honda Prelude" este cel mai popular automobil din Statele Unite?

Între timp KGB trece printr-o reorientare la fel de dureroasă. În cazul său, KGB apără circa un milion de funcții și un buget cel puțin similar celui al C.I.A. Abordarea sa constă în îmbunătățirea imaginii unui bătăus îmbrăcat într-un costum prea mare pentru el. A fost numit un ofițer pentru problemele presei și s-a lansat o campanie a serviciului de informare care ar provoca invidia chiar și lui J. Edgar Hoover, elogiindu-și ofițerii drept eroi ce combat piața neagră, corupția, răpirile și deturnările de avioane. Pentru a demonstra opiniei publice sovietice ce organizație minunată a fost, KGB a depus eforturi deosebite în rolul de coproducător a șase filme documentare consacrate vieții unor mari spioni sovietici (primul a rulat deja la începutul anului, fiind consacrat biografiei lui Kim Philby). Dar o oarecare deschidere poate fi riscantă pentru o agenție de informații secrete și acum KGB trebuie să facă față generalului Oleg Kalughin, fostul șef al KGB la Washington, care a folosit politica de glasnost drept o șansă pentru a contesta asupra unor operații ale KGB din Leningrad, unde a funcționat ultima oară. Astfel, într-un interviu acordat ziarului „Komsomolskaia Pravda" (este de mirare cît de departe s-a ajuns în URSS, căci pînă în urmă un ziar nu publice asa ceva), Kalughin a declarat că a descoperit la sediul KGB din Leningrad un ordin permanent potrivit căruia se interzice deschiderea vreunui dosar penal împotriva ofițerilor din cadrul partidului comunist, indiferent de infracțiunea comisă. Deși dat de gradul pe care îl deținea și de decorații pentru tranșeele sa, Kalughin se ascunde în prezent de numeroși editori occidentali care doresc ca el să-și scrie memoriile. Americanii sînt interesați în mod deosebit. Kalughin a dezvăluit că în anul 1968, cînd se afla la Washington, el informase KGB că Statele Unite nu făcuseră nimic pentru a-i incita pe cehi și slovaci în timpul „Primăverii de la Praga". El cunoștea acest lucru de la „sursele" sale din cadrul C.I.A. și Departamentul de Stat. Oare din cauză că el ar putea da în vileag aceste surse se tînguie acum KGB de lipsa unui Act Oficial al Secretelor „cum este cel existent în Marea Britanie?"

Comparativ cu C.I.A. și cu KGB, Serviciul Secret al Marii Britanii (SIS) — cu un efectiv de numai circa 15 000 care include și personalul GCHQ și cu un buget estimat la 300 milioane lire sterline — pare să se fi descurcat destul de bine odată cu sfîrșitul războiului rece. SIS a avut o activitate susținută în respingerea tuturor agenților secreți ai serviciilor poloneze, cehoslovace, ungare, est-german și române care doreau să rămînă în Occident și să dezvăluie multe lucruri. Acum așteaptă cu nerăbdare memoriile celui mai cunoscut agent sovietic rămas în Occident, Oleg Gardievski (ce urmează să vadă lumina tiparului în acest a toamnă), deoarece ele vor demonstra cît de indispensabil, excelent și clarvăzător este în realitate SIS. Firește, asupra lui planează eșecul în legătură cu lipsa de informații privind invadarea Irakului, ce trebuie explicată. Dar, așa cum am mai arătat, aceasta nu este dificil. Apologeții din cadrul SIS s-au grăbit să sublinieze dificultatea de a strînge informații într-o societate închisă cum este Irakul, dar în general serviciul britanic avea cunoștință îndubitabil despre puterea forțelor (armate) ale lui Saddam Hussein; dar greutatea constă însă în a pronostica ce avea de gînd să facă cu această forță. Acum este o nevoie reală de o pendulare în stil clasic a unui agent printre acoliții din anturajul lui Saddam care să culeagă „informații ample" de la sursă. Astfel agenții le secrete sînt salvate de Hussein în stil. În lunile următoare, dacă ne se va permite să existăm la așa ceva, vom distinge foarte bine forțele combinate ale C.I.A., KGB și SIS în tentativa de răsturnare a regimului din Irak. C.I.A. va asigura knowhow, SIS — experții în probleme ale Orientului Mijlociu, iar KGB — cîntecele pe care le va afla de la sursele sale prezente încă în zonă. Dacă ar fi în locul lui Saddam Hussein, aș c'ti tot ce există în legătură cu cele întîmplate lui Salvador Allende în Chile cînd C.I.A. a revenit în forță în anul 1973.

PHILLIP KNIGHTLEY

PUNCTE DE VEDERE

„Eventualitatea unei lovituri de stat militare în Uniunea Sovietică"

Încă de la desfășurarea unor trupe în iurul Moscovei, la data de 25 februarie în vederea prezentimpinării unor eventuale tulburări, au existat zvonuri cu privire la o eventuală lovitură de stat din partea Armatei sovietice. În ultimele săptămîni aceste zvonuri s-au transformat într-o isterie. Boris Elțin a declarat în fața Parlamentului republican, în urmă cu două săptămîni, că trupe de parașutiști se îndreptau către Moscova. Pe prima pagină a săptămînalului în limba engleză „Moskow News" se afla scris cu litere mari: „Armata roșie pregătește un puci".

Dimitri Iazov, ministrul apărării, și președintele K.G.B. au dezmințit public zvonurile că armata se pregătește să ia puterea. Dar ce l-a făcut pe sovietici să creadă că armata ar vrea să dea o lovitură de stat? Ia urmă urmelor, nu a existat nici o lovitură de stat în cei 73 de ani de comunism, dar nu a existat nici o perioadă de asemenea haos și dezordine ca acum. Vechea ordinuire, în care partidul comunist exercita un control strict asupra tuturor laturilor vieții, a dispărut și încă nu a apărut nimic care s-o înlocuiască. Acum Uniunea Sovietică se mișcă, ce-i drept, cu greutate, spre o societate democratică. O astfel de transformare pune tot felul de probleme și unii consideră că oamenii se vor arăta incapabili să-și poarte singuri de grijă. Ce altă organizație politică ar fi capabilă să ia puterea și să restabilească ordinea? Numai armata sau K.G.B. Zvonurile privind o eventuală lovitură militară au fost exacerbate de către un raport al colonelului Kubinov care, citindu-l în fața Parlamentului, a afirmat că de la 10 septembrie mai multe divizii, chiar și aeroportate, au fost staționate în regiunea Moscovei. Atît mareșalul Iazov, cît și generalul Kruciikov afirmă, însă, că soldații se află acolo pentru pregătiri în vederea paradei de 7 noiembrie din Piața Roșie. Dar colonelul amintit susține că trupele au armament de luptă și că sînt gata să treacă la acțiune. Este posibil ca armata să aibă o strategie de urgență în cazul perturbării totale a ordinei publice. Staționarea de trupe în iurul Moscovei, în atare climat, nu poate decît să provoace tulburări și nu să restabilească ordinea. Trupele de elită, ca și celelalte, vor executa ordinele în multe unități militare unde moralul militarilor este atît de scăzut, încît nu se poate ști dacă armata luată în întregul ei, susține o lovitură de stat împotriva lui Gorbaciov. Se poate prevede o rebeliune în rîndul armatei și, avînd în vedere arsenalul imens care stă la dispoziția militarilor, ar putea avea loc chiar un război civil. (B.B.C. — 25 sept. '90)

Aventura mass-mediei în Europa de Est

Transformările din statele aparținînd fostului bloc răsăritean au cuprins și piața mass-mediei. Monopolurile radiodifuziunilor încep să se destrame. După unificarea Germaniei în R.D.G. va fi introdus un sistem dual, adică pe lîngă radiotelevizunea de stat va funcționa și o instituție particulară după model occidental. Institutul pentru economie germană din Köln a elaborat o lege privind introducerea sistemului dual chiar și pentru celelalte state răsăritene.

În U.R.S.S., președintele Mihail Gorbaciov va acorda mai mult scaotiu inițiativei particulare. Conform unui decret al președintelui, fiecare partid sau organizație oficială va putea avea o radiodifuziune proprie, dacă are suficiente mijloace financiare și tehnice și dacă era aprobarea comitetului de stat el radiodifuziunii. În prezent, mediile electronice din Uniunea Sovietică stat încă controlate de centrala radiodifuziunii de stat Gosteleradio. De curînd, la Moscova s-a inceput activitatea un proiect de radiodifuziune local aflat sub îndrumarea facultății de ziaristică a universității. La Volgograd există un post de televiziune prin cablul comercial. După cum relatează „Pravda" vor fi în total patru programe care vor transmite emisiuni privind evenimentele externe și interne, sport, filme și varietăți muzicale. Un program va prelua o nouă emisiune a agenției de presă TASS. Conducerea postului de radio și economii din Moscova — un centru de distracție, un institut de cercetare și o bancă — dorește să recepționeze prin satelit emisiuni din cel puțin cîte două țări europene pe care să le transmită prin rețeaua de cablaj.

În Polonia noile reglementări ale radiodifuziunii se vor desfășura în două etape. În curînd parlamentul va aprobă o nouă lege a telecomunicațiilor. Odată cu aprobarea noii legi cadru se desființează monopolul radiodifuziunii de stat. Pe viitor ministrul telecomunicațiilor va răspunde de aprobarea frecvențelor tehnice, iar ministrul culturii va aproba licențele pentru întreprinderile particulare. Pînă la sfîrșitul acestui an se va elabora o nouă lege a mijloacelor de comunicare. Proiectul prevede înființarea unei radiodifuziuni independente. Un consiliu național al radiodifuziunii compus din cîte trei reprezentanți ai senatului, parlamentului și președintelui polonez, iar din partea lucrătorilor este în reprezentant va putea aproba licențele pentru posturi de radio particulare. Actuala radiodifuzine de stat va funcționa după modelul celei din R.F.G., cu grupuri sociale relevante drept organe de control. Guvernul polonez a aprobat pînă în prezent trei posturi particulare de radio și anume unul la Varșovia, unul la Cracovia și unul la Wrocław.

Mult mai avansate sînt lucrurile în Ungaria. Aici funcționează trei posturi de radio naționale, chiar dacă nu au frecvențe proprii de transmitere a emisiunilor. Radio Calvino și Radio Dunărea emit emisiuni pentru turiști. Nan TV este găzduit de postul de televiziune maghiar transmițînd la fiecare dimineață un program de două ore și jumătate. Deocamdată nu se pot acorda licențe de funcționare a posturilor de radio particulare, deoarece există un moratoriu între guvern și opoziție, dar care cu siguranță se va anula la sfîrșitul acestui an. Un post de televiziune particular funcționează în zona lacului Balaton și transmite reclame în limbile maghiară și germană.

În Cehoslovacia încă nu există inițiativa pentru elaborarea unei legi care să permită existența unui sistem dual.

În România, încercările de înființare a unui proiram independent au eșuat deocamdată. La București există trei programe radio care lucrează independent. După cum a comunicat ambasada română din R.F.G., administrația de stat controlează aceste posturi.

În Bulgaria se prevede înființarea unui al treilea canal de televiziune care va funcționa sub conducerea unor companii occidentale de comunicație. (Frankfurter Allgemeine Zeitung)

În fine domnul Iliescu trece oceanul

Președintele României, Ion Iliescu, a declarat că speră ca în timpul vizitei sale în America să se întîlnească cu conducerea Statelor Unite, a subliniat Ioan Mircea Pascu, consilier prezidențial. El a arătat că principalul scop al călătoriei este de a repara imaginea deteriorată a României în străinătate. El va vorbi în fața Adunării Generale a Națiunilor Unite despre schimbările care au avut loc în România de la Revoluția din decembrie care l-a înlăturat pe dictatorul comunist Nicolae Ceaușescu. De asemenea, președintele va participa la Conferința privind drepturile copilului, sub egida UNICEF. Întrebat de un ziarist al postului oficial de radio dacă ar dori să aibă întîlniri cu președintele George Bush sau cu alți liderii americani, deși aceste întîlniri nu sînt incluse pe agenda sa, Iliescu a afirmat: „Sper că voi avea acest privilegiu".

Ministru în regimul Ceaușescu cu 20 de ani înaintea răsturnării dictatorului, Iliescu, ales ca președinte în mod democratic, este acuzat de criticii săi de a adopta încă poziții comuniste. El respinge astfel de acuzații. Imaginea guvernului său a suferit în Occident foarte mult în luna iunie. Șase persoane au fost ucise în violențele care au urmat înăbușirii brutale de către poliție a unei manifestații antiguvernamentale care a durat 33 de zile, iar minerii, răspunzînd unui apel al lui Iliescu la ajutor pentru înăbușirea manifestațiilor stradale, au terorizat Capitala timp de două zile.

Ioan Mircea Pascu a declarat unui ziarist că scopul principal al vizitei este de a „corecta imaginea țării noastre, lumea avînd prilejul să-i vadă pe liderii noștri așa cum sînt ei de fapt". El a declarat că președintele a-cordă „o mare importanță faptului că va vedea Statele Unite cu proprii ochi".

Vizita în S.U.A. este abia cea de-a doua călătorie oficială a lui Iliescu peste hotare. În primă, care a avut loc luna trecută în Iugoslavia, el a afirmat, potrivit Televiziunii române, că Statele Unite „duc împotriva României un război economic imposibil de înțeles". Cu excepția ajutoarelor umanitare, Statele Unite și țările occidentale au suspendat toate ajutoarele pentru România, în urma violențelor din iunie. De asemenea, Iliescu a criticat bănci americane pentru refuzul de a acorda țării sale credite pe termen lung, în pofida faptului că este singura țară din fostul bloc răsăritean care nu are datorii externe. Săptămîna trecută, el a declarat ziariștilor că se așteaptă ca România să fie compensată pentru pierderile suferite prin aderarea țării sale la embargoul instituit de Națiunile Unite asupra Irakului, pierderi estimate oficial la aproximativ trei miliarde de dolari.

La începutul acestei săptămîni România s-a oferit să cazeze, în stațiuni de categoria întîi, mii de soldați americani aflați în drum spre și dinspre Golf. Această acțiune a fost motivată, cel puțin parțial, de dorința de a-și îmbunătăți relațiile cu Washingtonul. Oferta este estimată de către oficialitățile de la București la 8,4 milioane dolari.

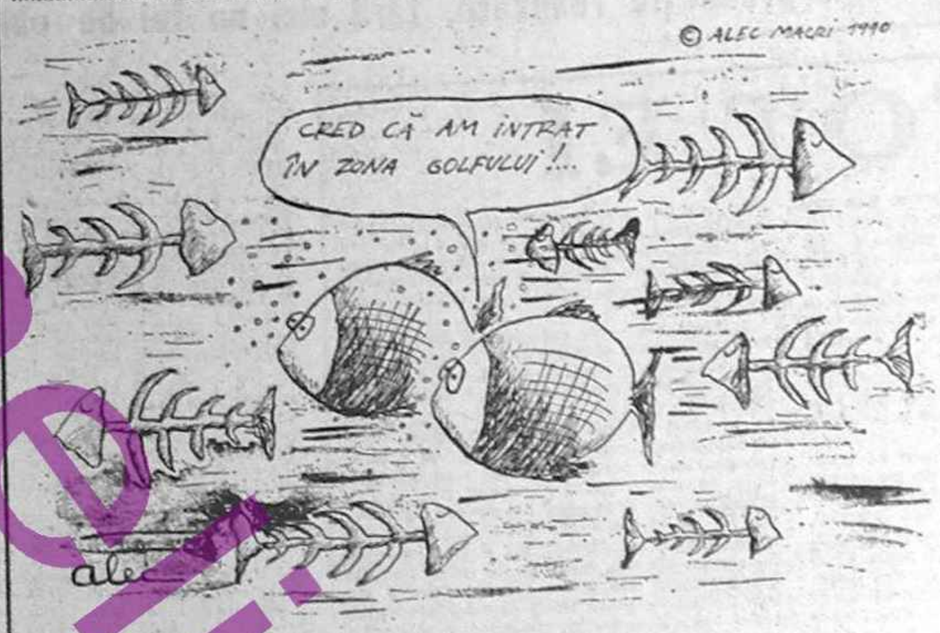

Evoluția conflictului din Golf

BAGDAD (AFP) — Irakul l-a acuzat pe ministrul sovietic de externe, Eduard Șevardnadze, că a lăsat să „i se impună noi opinii ale S.U.A. și ale celor petrolului". Aceste opinii sînt în contradicție cu tot ceea ce este uman și nobil", a declarat comentatorul politic al agenției oficiale irakiene, INA, într-o primă reacție la severul avertisment lansat la O.N.U. de șeful diplomației sovietice împotriva Irakului. „Lui E. Șevardnadze nu i-a păsat de relațiile de prietenie ale U.R.S.S. „cu arabii, care, în ce-i privește, nu pun nici un preț pe prietenia „domnului Șevardnadze și a confraților săi", subiniază INA.

BELGRAD (Associated Press) — Surse militare iugoslave au relevat că avioane de război iraniene, staționate în prezent în Iugoslavia pentru a fi reparate, nu vor fi returnate Bagdadului, a informat agenția națională de presă Taniug. Sursa a precizat că după invadarea Kuweitului de către Irak, nici un avion nu a fost mapolat Irakului, acestea urmînd să rămînă în Iugoslavia „atît timp cît rezoluțiile Consiliului de Securitate ai O.N.U. sînt în vigoare".

TUNIS (Reuter) — OEP a salutat propunerile președintelui François Mitterrand la Națiunile Unite privind rezolvarea crizei din Golf și altor conflicte din Orientul Mijlociu. Un purtător de cuvînt al OEP a afirmat că președintele francez a „subliniat necesitatea unei soluționări arabe pașnice a crizei din Golf și s-a referit în mod clar la rezolvarea problemelor din Orientul Mijlociu, dînd prioritate problemei legitime a Palestinei și celei a Libanului". Propunerea sa privind „o soluție pașnică și nu militară" a creat condițiile necesare pentru stabilirea unei cooperări active la nivel regional și mondial în direcția păcii și securității, a subliniat purtătorul de cuvînt palestinian.

WASHINGTON (Agenția spaniolă EFE) — U.R.S.S. dispune de aproximativ 500—1 000 de consilieri militari și tehnicieni specialiști în Irak, mulți dintre aceștia instruiți cu mentinerea avioanelor de luptă, au informat surse ale Departamentului de Stat al S.U.A. Această cifră este superioară celei recunoscute public de guvernul sovietic, care a informat recent că în Irak sînt afla 160 de consilieri militari sovietici. În opinia Pentagonului, diferența dintre aceste cifre date publicității de S.U.A. și U.R.S.S. rezidă în numărul de consilieri care posedă uniformă. Sovieticii nu includ între consilieri pe specialiștii care nu poartă uniformă, dar care practic se ocupă de menținerea armamentului.

NEW YORK (Reuter) — Ministrul de externe al Israelului, care se află la New York cu prilejul sesiunii Adunării Generale a O.N.U., a declarat că țara sa nu va ataca Irakul atît timp cît alt stat dacă nu va fi provocată. Dar în cazul unui atac, riposta va fi rapidă și severă, a precizat David Levy.

NEW YORK (AFP) — U.R.S.S. și C.E.E. au semnat o „excepțională" declarație comună în care cer Irakului să se conformeze cu strictele rezoluțiilor Consiliului de Securitate al O.N.U. și să-și retragă forțele din Kuweit. Este exprimată „satisfacția față de înaltul grad de consens în rîndul membrilor Consiliului și a întregii comunități internaționale în ce privește necesitatea de a pune cît mai curînd capăt invaziei și a restaurării legalității internaționale". U.R.S.S. și C.E.E. consideră „un astfel de consens trebuie menținut pentru a se ajunge la o soluționare pașnică a conflictului".

CHICAGO (AFP) — Președintele George Bush a hotărît punerea în vînzare a cinci milioane barili de petrol din rezerva strategică de petrol americană pentru a testa capacitatea S.U.A. de a face față unei posibile penurii și pentru a contracara speculă, a anunțat Casa Albă. Este pentru prima oară cînd S.U.A. recurg la această rezervă, creată în 1975 și care, cu 590 milioane de barili, este cea mai importantă din lume, a precizat Casa Albă.

BAGDAD (AFP) — Irakul va întrerupe livrările de alimente pentru toți cetățenii străini blocați în Irak și Kuweit, cu începere de la 1 octombrie, s-a aflat la Bagdad din sursă irakiană autorizată.

NEW YORK (AFP) — Irakul a amenințat că-i va spînzura pe toți americanii reținuți refugiați la Ambasada S.U.A. din Bagdad, a anunțat secretarul de stat american, James Baker. El a precizat că Washingtonul a primit din partea autorităților irakiene o scrisoare în care se solicita numele tuturor americanilor reținuți din Ambasada de la Bagdad, cerere pe care „o considerăm josnică și o respingem".

NEW YORK (AFP) — Ministrul de externe al Iordaniei, Marwan Kasem, a anunțat la New York că ultimele zboruri ale companiei „Iraqi Airways" dintre Irak și Amman au fost suspendate în conformitate cu rezoluția 670 a Consiliului de Securitate. „Iordania a continuat să accepte un număr limitat de zboruri ale companiei irakiene din considerente umanitare, facilitînd părăsirea străinilor din Kuweit și Irak". Aceste zboruri vor fi de acum oprite", a precizat Marwan Kasem. El a subliniat totodată că orice „soluționare a crizei din Golf care va fi impusă din exterior nu va avea nici o șansă de succes" și doar „eforturile arabe sincere și serioase" insolite de opinia internațională ar putea conduce la o reglementare a situației.

BAGDAD (AFP) — Președintele american George Busch va fi „convocat" la procesul intentat împotriva sa de Irak pentru „crime împotriva umanității" și care se va desfășura la 15 octombrie la Bagdad, a anunțat Comitetul irakian însărcinat cu pregătirea acestui proces. S-a precizat că „o convocare va fi primită lui Bush prin intermediul Ambasadei S.U.A. la Bagdad pentru ca el să asiste la proces sau să desemneze un avocat al apărării". „În caz contrar, apărarea va fi asigurată din oficiu". Potrivit Comitetului pregătitor, procesul va dura trei zile și „se va desfășura conform convențiilor internaționale și normelor Națiunilor Unite privind drepturile omului și pacea internațională".

PARIS (AFP) — Franța și Qatarul au încheiat un acord de principiu în baza căruia avioane de luptă franceze vor putea fi eventual desfășurate la Doha, pentru a participa la apărarea Qatarului, a informat o sursă de la Ministerul Afacerilor Externe. Această posibilitate a fost analizată la Doha de ministrul francez al apărării, J. P. Chevenement, și emirul Qatarului, șeicul Hamad Al Thani, a precizat sursa.

NEW YORK (TASS) — Declarația adoptată după întîlnirea de la O.N.U. dintre miniștrii afacerilor externe ai U.R.S.S., E. Șevardnadze, și omologii săi din țările CEE subliniază că „situația de criză din Golf trebuie soluționată neîntîrziat". Invadarea și ocuparea militară a Kuweitului reprezintă o încălcare a principiilor fundamentale ale Cartei O.N.U. și a altor drepturi internaționale, generînd un nou focar de tensiune în zonă. Se cere Irakului să respecte strict rezoluțiile Consiliului de Securitate, să retragă neîntîrziat și necondiționat forțele din Kuweit. U.R.S.S. și țările CEE sînt ferm hotărîte să respecte și continuare sancțiunile Consiliului de Securitate și cheamă toate celelalte state să procedeze în același fel, fiind totodată pregătite „să examineze măsuri suplimentare" în acest sens.

WASHINGTON (BTA) — O știre a reținut atenția percepțiilor politice americane: Bulgaria este gata să trimită un contingent limitat în Arabia Saudită, în cadrul forțelor internaționale de securitate. Această informație a fost difuzată după întîlnirea președintelui J. Jelev cu membri ai Camerei Reprezentanților a Congresului S.U.A.

BAGDAD (Associated Press) — Ministerul de Interne al Irakului a dat astăzi publicității o nouă lege potrivit căreia cetățenii Kuweitului (proclamat de Irak ca de a 19-a provincie a sa) trebuie să-și schimbe naționalitatea pînă la 31 octombrie. Legea stipulează, de asemenea, că numai cetățenii născuți în Kuweit din părinți kuweitieni pot obține cetățenia irakiană. Nu se precizează ce se va întîmpla cu kuweitienii ce locuiesc în regat și nu își vor schimba cetățenia pînă la data respectivă.

Palatul Cotroceni și politica de „captare a benevolenței"

S.U.A. „iau în considerare invitația făcută de Pentagon militarilor americani aflați în Golf de a veni să se odihnească împreună cu familiile în hotelurile din țară, a anunțat Departamentul de Stat.

„România a propus să ofere la dispoziția militarilor noștri și vile. Apreciem mult această ofertă și o vom lua în considerare", a declarat purtătorul de cuvînt al Departamentului, Richard Boucher, fără a face alte precizări.

Generalul Victor Stănculescu în direct

Generalul Victor Stănculescu, ministrul român al apărării, menționează „să nu dăm democratizez și să reconstruiască armata, pledînd pentru „dialog între conducere și popor". Într-un interviu unor ziariști occidentali, printre care și corespondentul AFP, generalul a subliniat necesitatea „revizuirii a ansamblului forțelor armate" și a estimat „această reconstrucție va dura „doi-trei ani".

Reamintind misiunea sa din cursul lunii septembrie de ofițer superior frapat de cinat cu definirea cooperării militare franceze cu Europa centrală și orientală, generalul Stănculescu a precizat că va colabora cu armata franceză, vizînd mai ales „armamentul și formarea de cadre".

Ministrul român, care a fost după Revoluția din decembrie ministrul economiei timp de două luni, a estimat că România trebuie acum să facă față la două probleme: „criza politică și generală și partidele istorice populația și apoi „marile dificultăți economice", ca rezultat al perioadei postrevoluționare.

După ce a subliniat că este un popor nu a trecut de la socialism la economia de piață, generalul Stănculescu a afirmat că dificultățile României rezultă din lipsa specialiștilor „mai ales în management", economiștii români necunoscînd decît economia socialistă, adăugînd că mult.

Întrebat în legătură cu desfășurarea campaniei electorale care a precedat alegerile de la 20 mai, ministrul apărării a regretat că s-au neglijat „dialogul direct cu alte partide și legătura cu toate formațiunile politice", dialogul cu „masele populației și contactul cu oamenii din mediul muncitori și intelectuali".

Ministrul apărării, care a atras atenția că aceste idei au apropiate de cele ale conducătorilor din Piața Universității evacuați cu forța după 30 de ore de ocupare a zonei, a afirmat că atunci a pledat pentru „dialog cu reprezentanții Pieței Universității" și a „fi găsit ascultare".

El s-a declarat „entuziasmat" de ceea ce privește restabilirea unui dialog între popor și conducere datorită „contactelor actuale între președinte și reprezentanții formațiunilor politice, guvern, sindicate și conducerile întreprinderilor".

Întrebat în legătură cu o eventală greve sau o serie de greve ale guvernamentale, generalul Stănculescu a răspuns că în multe rînduri orice schimbare trebuie „o mișcare armată". În acest sens el a subliniat „opoziția lui de a [illegible] o variantă [illegible] pentru România, exprimînd speranța că „nu va fi necesară folosirea istoriei".

MICA PUBLICITATE

MEDIC, 38 ani, 1,88, [illegible] vest german de origine [illegible] mână doresc [illegible] vederea căsătoriei [illegible] la 24—29 ani. Sever Fe[illegible] 7800 Freiberg, Rumania [illegible] 4 West Germany.

Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" — Sectorul export-import presă PO Box 12 201, telex 10376 presfil Bucureşti Calea Griviţei nr. 64—66.

Tiparul: Combinatul poligrafic Bucureşti